Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 76 (3558). | Якшанба, 16 апрель 1967 йил. | Баҳоси 2 тийин.

ЮБИЛЕЙ ЙИЛИНИНГ УЛКАН ОДИМЛАРИ

Саноат ходимлари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириб, дейилади СССР Марказий статистика бошқармасининг ахборотида, ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажми ва саноат маҳсулотининг кўпчилик энг муҳим турларини ишлаб чиқариш юзасидан биринчи квартал планини муддатидан олдин бажардилар.

Ўтган йилнинг биринчи кварталидагига нисбатан саноат маҳсулоти 10,9 процент кўпайди.

Электр энергияси ва ёқилғи энергияси ҳосил қилиш 12 процент, ёқилғи саноати маҳсулоти ишлаб чиқариш 6 процент, қора ва

СССР САНОАТИ 1967 ЙИЛ БИРИНЧИ КВАРТАЛ ПЛАНИНИ МУВАФФАҚИЯТЛИ БАЖАРДИ

рангли металлургия саноати маҳсулоти — 8 процент, химия саноати — 13 процент, машинасозлик ва металлни қайта ишлаш саноати — 13 процент, ўрмончилик, ёғочни қайта ишлаш ва целлюлоза — қоғоз саноати — 8 процент, бинокорлик материаллари саноати маҳсулоти — 9 процент, енгил саноат маҳсулоти — 12 процент, озиқ-овқат саноати маҳсулоти ишлаб чиқариш — 7 процент, маданий-маиший буюмлар ишлаб чиқариш 14 процент кўпайди.

Барча умумиттифоқ ва иттифоқ — республика саноат министрликлари квартал планини бажардилар.

Барча иттифоқдош республикалар ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажми, шунингдек саноат маҳсулотининг кўпчилик энг муҳим турларини ишлаб чиқариш квартал планини бажардилар.

Ўтган йилнинг биринчи кварталидагига нисбатан электр энергия 13,4 миллиард киловатт-соат, нефть қарийб 5 миллион тонна, газ — 4 миллиард кубметр, кўмир 2 миллион тонна, пўлат 1.4 миллион тонна, тайёр прокат 1,2 миллион тонна, минерал ўғитлар 1.4 миллион тонна, автомобиль покришкалари 388 минг дона, автомобиллар 19,7 минг дона, цемент 1,3 миллион тонна, йиғма темирбетон қарийб 2 миллион кубметр кўп ишлаб чиқарилди.

Совет металлургияси биринчи кварталда 25 миллион тонна пўлат эритиб, бу йил 100 миллион тоннадан кўпроқ пўлат ишлаб чиқариш имконини берадиган даражага етиб олди.

Рангли металлар, нефть-химия ва нефтни қайта ишлаш маҳсулотлари ҳамда саноат маҳсулотининг кўпгина бошқа турларини ишлаб чиқариш ортди.

Халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқариш қуйидагича кўпайтирилди: ип газлама, жун газлама, зиғир толасидан тўқилган газлама ва шойи газлама — 114 миллион квадрат метр, ички ва устки трикотаж — 23 миллион дона, тикилган буюмлар — 387 миллион сўмлик, чарм пойафзал — 12 миллион жуфт, радиоприёмниклар ва радиолалар — 289 минг дона, телевизорлар — 99 минг дона, кир ювиш машиналари — 108 минг дона, холодильниклар — 126 минг дона, мебель — 42 миллион сўмлик, гўшт — 264 минг тонна, ўсимлик мойи — 77 минг тонна.

Саноатда меҳнат унумдорлиги ўтган йилнинг 1-кварталидагига нисбатан 6,7 процент ошди. Меҳнат унумдорлигини ўстириш плани ошириб бажарилди. Саноатда маҳсулот таннархи камайди ва олган фойда кўпайди.

СССР Марказий статистика бошқармасининг ахборотида сўнгра бундай дейилади: саноат плани умуман бажарилгани ҳолда бир қанча корхоналар маҳсулот ишлаб чиқариш, меҳнат унумдорлигини ва рентабелликни ошириш топшириқларини бажармадилар. Айрим министрликлар маҳсулотнинг баъзи турларини ишлаб чиқариш квартал планининг бажарилишини таъминламадилар. Масалан, чўян эритиш, нефтни қайта ишлашнинг айрим маҳсулотларини, домна ускуналари ва пўлат эритиш ускуналари, юк вагонлари, куч трансформаторлари, темирчилик — пресс ва қишлоқ хўжалик машиналарининг баъзи турларини, қуюв ишлаб чиқариш, цемент ва озиқ-овқат саноати учун технологик ускуналар ишлаб чиқариш плани бир оз бажарилмади.

* * *

Икки ярим мингга яқин саноат корхонаси, шу жумладан, приборсозлик, автоматлаштириш воситалари ва бошқарув системалари министрлигининг барча корхоналари биринчи квартал охирида планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтди. Янги шароитда ишлаган корхоналар маҳсулотини реализация қилиш ва фойда олиш юзасидан оширилган квартал планини ошириб бажардилар. (ТАСС).

ВАЪДАГА ВАФО — МАРДНИНГ ИШИ

Маракаев юбилей йили мажбуриятини шараф билан бажармоқда

КЕЛАДИГАН вақтдан 10 минут ўтиб кетса ҳам составдан дарак йўқ. Пассажир поездининг кечикиши эса жуда кўнгилсиз ҳол: пассажирлар бетоқат бўлишади, станцияларда уларни кутиб олувчиларнинг ҳар хил хаёлларга боришларини айтмайсизми. Шунинг учун ҳам пассажир поездларининг қатъий график асосида қатновини таъминлаш керак...

Абдулхай аканинг тоқати тоқ бўлди. Орадан 20 минут ўтди, лекин поезд келганича йўқ. Ёрдамчиси Юрий Панфиловни диспетчер олдига юборди. У поезд чоракам бир соатча кечикишини билиб келди. «Тошкентга эса бунчалик кеч бориш мумкин эмас! 3 соату 49 минутли участкада шунча кечикишнинг ўрнини тўлдириш керак, — кўнглидан ўтказди Абдулхай ака. — Ахир бу айтишга осон. Амалдачи... Лекин бошқа чора йўқ. Поезд белгиланган дақиқада Тошкентга кириб бориши зарур. Бунга эришиш шарт. Ваъда шундай. Унга амал қилмаслик...»

— Устоз, буёғи қандай бўлди, — қулоғи остида Юрийнинг жаранглаган сўзлари унинг хаёлини бўлди. — Биз ҳам кечикиб бораверамизми ёки бирор чорасини...

— Чорасини топамиз, топишимиз керак. Ўзга илож йўқ, — ёрдамчисининг сўзини илиб кетди машинист: — Пўлат тулпоримизнинг куч-қудратига ишончим комил, у бизни шарманда қилмайди.

Шундан сўнг устоз ва шогирд тепловозни, худди отни пойгага тайёрлаётгандек, оғир йўлга тахт қилишга киришишди. Унинг барча катта-кичик узел-деталларини синчиклаб кўздан кечиришди, мойлашди, айримларини ишлатиб кўришди. Барча механизмлар пухта ва аниқ ишлаётганини кўриб, кўнгиллари жойига тушди. Биргаликда Арис-Тошкент оралиғидаги йўл участкасида поездни қандай бошқариш унинг тезлиги қанча бўлишини белгилаб олишди.

— Поездни вақтида етказиб бориш учун кўпроқ ёнилғи сарфланар.

— Нисбатан ортиқчароқ кетади, албатта. Лекин нормадагидан оширмаслигимиз керак.

Шу вақт станцияга улар кутган, Москва-Тошкент ўртасида қатновчи 86-поезд кириб келди. Абдулхай ака ялт этиб соатига қаради. Поезд роппа-роса 46 минут кечикипти. Буни фақатгина юраётган вақтда чиқариш мумкин, чунки станция ва разъездларда тўхташ вақти қанча белгиланган бўлса ўшанча туриш шарт, уни бир дақиқа ҳам қисқартириб бўлмайди.

Қудратли ТЭП-10 тепловози станция билан хайрлашгандек чўзиб сигнал берди-да, составни оҳиста ўрнидан силжитиб, тезлигини тобора ошириб борди. Бир зумда станциядан чиқиб, поёни йўқ кенг адирнинг белбоғидек ястаниб ётган пўлат излардан олдинга қараб елабошлади. Олдинда 156 километрлик йўл, уни белгиланганидан 46 минут тез босиб ўтиш керак. Йўл атрофидаги сон-саноқсиз телеграф столбалари, дов-дарахтлар, ямяшил далалар худди кино лентасидагидек лип-лип этиб ўтмоқда. Кўкатлар, бойчечаклар ва яна қандайдир гулларнинг анвойи ҳидлари димоққа урилади, салқин ва мусаффо баҳор ҳавоси кишига ором бахш этади.

Лекин устоз ва шогирднинг фикри-хаёли поездни вақтида етказиш билан банд. Улар олдиндан тузилган режалар асосида ишлашарди. Абдулхай ака тепловознинг ёнидаги деразасидан олдинга кўз узмай қараб борар экан, тезликни 5 километр оширl, «Ёнилғи йўлини беркит!, ёки ёнилғини кўпайтир!»... деган командалар берарди, ўзи эса тепловоз генераторининг гулдур-гулдурига диққат билан қулоқ солар, унинг бир меёрда ураётганидан мамнун бўлар, ичида «Ҳа, жонивор, бўш келма, олға босавер!» деб қўярди.

Донгдор тепловоз машинисти ўрток А. Маракаев (ўртада) ўз ҳамкасблари Д. Фозилов (чапдан) Н. Литвинов, А. Сидоренко ва В. Соколовский ўртоқлар билан суҳбатлашмоқда.

А. Абалян фотоси.

Поезд Ченгилди станциясига келганда 26 минут кечикаётган эди. Тошкентга эса графикда белгиланган вақтда кириб келди. Шундагина устоз ва шогирд енгил нафас олишди. Поездда келган пассажирлар ҳам, уларни кутиб олувчилар ўз касбига меҳр қўйган, у билан фахрланадиган бу икки тепловозчининг уч соат давомидаги машаққатли, оғир меҳнатлари, ташвишлари, охиридаги хурсандчиликларидан бехабар эдилар.

Тошкентда Абдулхай ака ва унинг шогирдини биринчи бўлиб табриклаган киши сменадоши машинист Деҳқон Султонов бўлди. Бу жасоратнинг моҳиятини у жуда яхши тушунади. Пасти-баландликлари кўп бўлган шимолий йўналишдаги пўлат изларда поездни жуда моҳирлик билан бошқарибгина бунга эришиш мумкин.

Поездни тезроқ ҳайдаш ёнилғининг ортиқча сарфланишига олиб келади. Лекин машинист бу сафар ҳам ҳар галдагидек уни тежаб қолди. Ҳисоблаб қаршса 60 килограммдан кўпроқ дизель ёнилғиси иқтисод қилинибди. Бу жуда яхши кўрсаткич! У тепловозни моҳирлик билан бошқарганлиги, унинг кинетик энергиясидан тўла фойдаланиши туфайли шунга эришди. Ҳар гал шундай. Қайси рейсга бормасин, албатта, тежамли ишлайди. Бирор сафари йўқки, ёнилғини нормадагидан кам сарфламаган бўлсин.

Ҳа, областимизда Улуғ Октябрнинг 50 йиллик юбилейини шахсий совғалар билан кутиб олиш юзасидан бошланган ватанпарварлик ҳаракатининг ташаббускорларидан бири Тошкент тепловоз депосининг донгдор биринчи класс машинисти Абдулхай Маракаев шундай фидокорона меҳнат қилмоқда. Ваъдага вафо қилиб, ҳамкасбларини ҳам тежамли ва унумли ишлашга руҳлантираётган бу мард машинистнинг шу йилнинг биринчи кварталидаги иши якунларига назар солсангиз бениҳоя хурсанд бўласиз, шаънига минг-минг тасаннолар айтгингиз келади.

— «Ваъда вафоси билан гўзал» деган мақоли бор халқимизнинг, — дейди депонинг теплотехника бўйича инженери Николай Степанович Литвинов. — Абдулҳай Маракаев сўзига амал қиладиган машинистлардан. Ваъда бердими, албатта, унинг уддасидан чиқади. Ҳақиқий меҳнатсевар, у.

Инженер ёнидаги қутини очиб, ундан қизил муқовали дафтарча олди.

— Шахсий мажбурият олган ҳар бир машинистга шундай дафтарча тутилган, — деди қўлидагини кўрсатиб. — Унга машинистларнинг мажбуриятларини қандай бажараётганлиги ойма-ой ёзиб борилади. Бу дафтарча Абдулҳайники. Марҳамат, кўриб чиқинг!

Дафтарча саҳифасини очдик. А. Маракаевнинг йил бошидан бери тежаган ёнилғиси миқдори кўрсатилибди унда. Январь ойининг қаршисида 1200 рақами турарди, демак у бу ойда шунча килограмм ёнилғи тежабди. Февраль ойида иқтисод қилингани 1500 килограмм, март ойидагиси эса 2,1 тоннани ташкил этибди. Бир квартал давомида тежалган ёнилғи 4800 килограмм бўлибди.

— Бу депо бўйича энг юксак кўрсаткич, ҳеч бир машинист унга тенглаша олмайди, — дейди ғурур билан Николай Степанович. — Унинг қанчалик кўп эканлигини тўла тасаввур қилиш учун шуни айтиш кифояки, бу ёнилғи 15 та пассажир поездини Тошкентдан Арисга элтишга етади!

Абдулҳай Маракаев ёнилғини ками билан 5 процент тежашга аҳд қилган эди. Биринчи квартал якунлари шуни кўрсатмоқдаки, у бу ваъдани икки баравар зиёдаси билан бажо келтирмоқда. Моҳир машинист поездларни график асосида бошқаришга тўла эришмоқда.

Абдулҳай Маракаев якка эмас депода. Унинг издошлари тобора кўпаймоқда. Деярли барча тепловоз машинистлари, ремонтчилар зиммаларига шахсий мажбуриятлар олишган. Фақатгина пассажир колоннасида 100 тоннадан ортиқ ёнилғи иқтисод қилинди. Агар ўтган йили ёнилғини ортиқча сарфловчи тепловозчилар 250 кишини ташкил этган бўлса, ҳозир 40 кишига ҳам етмайди. Бундай машинистлар сони кундан-кунга камаймоқда. Буларнинг ҳаммаси Абдулҳай Маракаев хайрли ташаббусининг самарасидир. Совет кишисининг ажойиб фазилатларини ўзида мужассамлантирган бу донгдор машинистга бундан буён ҳам катта муваффақиятлар тилаймиз.

М. МИРҲАМИДОВ.

ДАЛАЛАРДАН ДАРАКЛАР

ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ. Райондаги К. Маркс номли ва «Правда» колхозларининг деҳқонлари ҳозир ҳам чигит, ҳам каноп уруғи экишни қизитиб юборганлар. Ўртоқ У. Алибоев бошлиқ бригада пахтакорлари бу йил ҳосилдорликни 31 центнерга, лубкорлари эса 165 центнерга етказиш мажбуриятини олишган. Чигит ва каноп уруғи экишда механизаторлардан А. Юнусалиев, С. Темирқулов, С. Исматов, М. Иброев ўртоқлар бошқаларга намуна кўрсатишяпти.

Э. ИСҲОҚОВ.

БЎКА. Ўтган йили ўзининг ажойиб ютуқлари билан областимизда донг таратган «Октябрь 40 йиллиги» колхози механизаторлари чигит экишни кучайтириб юбордилар. Улар орасида механизатор Г. Галин ва сеялкачи М. Муяссаров ўртоқлар айниқса ғайрат кўрсатиб меҳнат қилишяпти. Улар агрегат билан ҳар куни 7—8 гектар ерга сифатли қилиб уруғ экаяптилар.

Т. ТЕМИРЗЯНОВ.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ЧИГИТ ЭКИШНИНГ БОРИШИ ТУҒРИСИДА 1967 ЙИЛ 15 АПРЕЛГАЧА БУЛГАН

МАЪЛУМОТ

Районлар	Мавсум бошиданбери	Бир кунлик ўсиш
Оққўрғон	80,0	10,2
Янгийўл	76,3	8,5
Бекобод	74,1	10,6
Ўрта Чирчиқ	73,4	12,7
Юқори Чирчиқ	57,2	12,2
Бўка	56,4	10,1
Калинин	56,4	5,1
Оржоникидзе	51,1	8,7
Область бўйича	70,0	10,4

ТЕЗ ВА СОЗ ЭКИНГ

Ўлкамизда баҳор. Меҳнат, ижод, яратувчилик, ҳосил ва барака баҳори. Далаларнинг ҳусни-жамоли кун сайин очилиб, янада гўзал, янада мунаввар бўлмоқда. Кечагина қорайиб ётган сой ва адирлар гўё ям-яшил гилам тўшалгандек яшнаб турибди. Ўрик дарахтлари дувучча тугиб, олча ва олмалар қийғос гулламоқда. Баҳор нафаси, нашидаси, файз ва безаги қалбларни қитиқлаб, меҳнатга, ижодга чорламоқда.

Далаларда қизғин меҳнат палласи. Деҳқон поёнсиз серҳосил ерларга юбилей йилининг барака уруғини қадамоқда. Сабзавотчилар эртаги экинларни парвариш қилиб, эл дастурхонига ўз нознеъматларини ҳадя этяпти. Пахтазорларда қудратли машиналарнинг овозлари кечаю-кундуз тинмайди. Вақт ўтяпти, ҳар бир кун ғанимат. Ҳозир экмасанг, қачон экасан? Буни дилларига қатъий жо қилиб олган деҳқонларимиз қулай пайт ва об-ҳаво имкониятларидан фойдаланиб, чигитни тез ва соз экиб олиш учун курашмоқдалар. Чорвадорларда ҳам тиним йўқ, кенг яйловлар ва адирлар қўй ва қўзилар билан гавжум. Чорвадорлар қўзилатишни муваффақиятли ўтказиш, бу йил эл-юртга кўпроқ чорва маҳсулотлари етказиб бериш иштиёқида меҳнат қилмоқдалар. Пиллачилар, ғаллакорлар, боғбонлар, қишлоқ хўжалигида меҳнат қилаётган ҳар бир касб ва ҳунар эгаси, каттаю-кичик ўз иш участкасида, моддий бойлик яратилаётган жойда ғайрат ва шижоат билан ишга киришиб, юбилей йили режалари ва планларини амалга ошириш иштиёқида яшамоқда, курашмоқда.

Бу йил пахтакорларимиз олдида жуда катта вазифалар турибди. Юбилей йили план ва мажбуриятларининг муваффақиятли бажарилиши шу кечаю-кундуздаги ишимизга кўп жиҳатдан боғлиқдир. Областимизнинг колхоз ва совхозларида чигит экиш қизғин давом этмоқда. Оққўрғон, Бекобод, Янгийўл ва Ўрта Чирчиқ районларининг хўжаликларида пахта ерларининг тўртдан уч қисмига чигит экилиб бўлди. Айрим хўжаликлар чигит экишни тамомладилар. Бекобод, Оққўрғон ва Янгийўл районларининг илғор звенолари чигит экишни муваффақиятли ўтказиб, уни ердан тезроқ ундириб олиш, гектарларда кўчатларнинг тўла бўлишини таъминлаш тадбирларини кўрмоқдалар. Айрим хўжаликларда чигит ердан униб чиққани ҳақида хушхабарлар келмоқда. Ўтган йили областимиз бўйича чигит экиш жуда қисқа муддатларда тамомланган эди. Бу йилги шароит эса ана шунга имконият бермаяпти. Об-ҳаво кутилгандай бўлмай, тез-тез ёғин ёғиб туриши, ернинг нами ва захи кўтарилмаётганлиги кўпчилик хўжаликларда чигит экишни кенг фронт бўйлаб кучайтириш имкониятини бермаяпти. Ана шундай шароитда ҳар бир хўжалик раҳбаридан, деҳқон ва механизатордан, қишлоқ хўжалиги ходимидан катта сабот ва матонат кўрсатиб ишлаш, ҳар бир кун ва соатнинг унумли бўлишига эришиш, тадбиркорлик, ташаббус кўрсатиш талаб қилинади.

Деҳқонларимиз таъбири билан айтганда, эрта эккан эрта йиғади. Фурсатни бой берган кўп нарсани ютқазади. Областимизнинг айрим район ва хўжаликларида бунга амал қилинмаётир. Апрелнинг ярмиси ўтди. Бироқ Бўка, Юқори Чирчиқ, Оржоникидзе районларида пахта майдонларининг энди ярмидан сал кўпроғига чигит экиб бўлинди. Об-ҳаво ҳамма район, колхоз ва совхозларда бир хил. Оққўрғон ва Янгийўлда ёққан ёмғир Оржоникидзе ва Юқори Чирчиқда ҳам ёғади, қуёш ҳам бир вақтда чиқиб, ҳаво ҳам бир вақтда очилади. Шундай экан, нега икки хил аҳвол, ҳаракат, суръат? Чунки чигит экишда орқада қолаётган районлар ва колхоз-совхозларда қулай фурсатдан етарли фойдаланилмаётир. Ғанимат вақтларни ўтказиб юбормоқдалар. Техника, экиш агрегатлари, уруғлик, шароит ва имкониятлар мавжуд бўлган бир вазиятда экишда кечикиш ва сусткашликка ўрин бўлмаслиги керак.

Ҳар бир колхозчи ва совхоз ишчиси, қишлоқ хўжалиги ходими, район раҳбари ҳосил тақдири йилнинг қандай якунланиши шу кечаю-кундузларда қилаётган ишларимизга боғлиқ эканлигини унутмаслиги керак. Ер етилиши билан чигит экиш, унинг ҳар бир уяга борабар миқдорда тушишини таъминлаш лозим. Чигитни экаётган пайтда ерни ўғитлашга жиддий эътибор бериш керак. Экиш агрегатларига ўғитлагичларни ўрнатиш зарур. Бундай қилинганда чигит ўғитланган ерларга тушади. Бу эса унинг тез униб чиқишини ва бақувват бўлиб ўсишини таъминлайди. Чигит экишни тезроқ ўтказайлик деб, шошма-шошарлик қилишга, сифатсиз экилишига мутлақо йўл қўймаслик керак. Тупроқ етилган, яхши ишланган ерларга оби-тобида экиш ғоят муҳимдир.

Чигитни экиб тамомлаш билан иш битди, деб қараш хато бўлади. Ҳар бир картада, уя ва қаторларда унинг тез ва бехато униб чиқишини таъминлаш ғоят муҳимдир. Шунинг учун ҳар куни карталарни кўздан кечириш, ер бетида қолган чигитларни кўмиш, хато чиққан жойларга қайта экиш сингари муҳим агротехника тадбирларини амалга ошириш лозим. Ўрга

Чирчиқ районидаги Терешкова номли колхозда янтарь кислотаси билан ишланган чигит сульфат аммоний аралаштирилиб экиляпти. Бу эса ғўзанинг мурғак пайтдан бақувват, касалга чалинмай дуркун ўсишига ёрдам беради. Бошқа хўжаликларнинг ҳам шу каби тажрибалари диққатга сазовордир.

Ҳар бир совет кишиси, шу жумладан пахтакорларимиз ҳам юбилей йилини муносиб совғалар билан кутиб олиш истаги, иштиёқи билан тўлиб-тошгандир. Колхоз ва совхозларда Ўзбекистон ва Тожикистон пахтакорларининг мусобақаси, юбилейга шахсий совға тайёрлаш ҳаракати кун сайин кенг қулоч ёймоқда. Бу умумхалқ ҳаракати, ватанпарварлик ташаббуслари ҳозирданоқ ўз самарасини кўрсатмоқда. Илғор хўжаликлар давлатга чорвачилик маҳсулотлари сотиш йиллик, квартал планларини бажариб қўйдилар. Юбилей йилини пахтачиликда катта меҳнат зафарлари билан нишонлаш, Ватанимиз «оқ олтин» бойлигини ошириш қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларининг шарафли бурчидир. Бунинг учун чигитни қисқа муддатларда, тез ва соз экайлик. Эртаги ҳаракат куздаги баракат, вақтни бой берган, бахтини бой беради. Эрта эккан эрта йиғади, кузда катта хирмон кўтаради.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ БИРИНЧИ СЕССИЯСИ

ДОКЛАДЛАР ЮЗАСИДАН МУЗОКАРАЛАР

Ўзбекистон ССР Олий Советининг 1 сессиясида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари **С. О. Азимов**нинг «Республика аҳолисининг сиҳат-саломатлигини сақлашни кучайтириш тадбирлари тўғрисида», Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари депутат **М. Мирзааҳмедов**нинг «Республика аҳолисига коммунал-маиший хизматнинг аҳволи ва уни янада яхшилаш чоралари тўғрисида»ги докладлари юзасидан бир йўла музокаралар бошланди.

Сўзга чиққан Тошкент область ижроия комитетининг раиси **Э. Т. Шайхов** капитал қурилиш учун ҳар йили ажратиладиган давлат маблағлари, колхозлар олаётган даромадларнинг кўпайиши ва меҳнаткашлар моддий фаровонлигининг ўсганлиги, аҳоли турмуш маданиятини қайта қуриш учун қулай шароитлар вужудга келтирилганлиги тўғрисида гапирди.

Тошкент областида саноат ва уй-жой қурилиши миқёси йилдан-йилга катталашиб, шаҳарлар, район марказлари, посёлкалар ва қишлоқларнинг қиёфаларини ўзгартириб юбормоқда. Айниқса қишлоқ районларида ободонлаштириш ва коммунал хўжалик масалаларига катта эътибор берилмоқда.

Нотиқ область, район ва қишлоқларида аҳолига медицина хизмати кўрсатишни бундан буён янада яхшилаш, водопровод тармоқларини жадал узайтириш тўғрисида сўзлаб тегишли ташкилотлар адресига танқидий фикрларни айтди.

Газлаштириш меҳнаткашларнинг, айниқса, хотин-қизларнинг турмуш шароитларини яхшилашда муҳим аҳамиятга эга, — деди нотиқ. — Ҳозирги вақтда областда қарийб ҳар ўндан бир оила газдан фойдаланмоқда. Аммо квартираларни газлаштириш даражаси ва суръатлари, айниқса, қишлоқ жойларида ҳозирги ўсган талабларни қондира олмаяпти. Қишлоқ жойларни газлаштиришни тартибга солиш вақти етди. Республика коммунал хўжалик министрлиги, «Ўзбекгаз» трести колхоз ва совхоз посёлкаларини газлаштириш ишини яхшиламоғи керак.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министри депутат **Қ. С. Зоиров** ўз нутқини Ўзбекистон ССРда тарихан қисқа вақт ичида халқ соғлиғини муҳофаза қилишнинг мунтазам системаси вужудга келганлигига қаратди.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги системасидагина 1217 касалхона, 1916 амбулатория, поликлиника ва диспансерлар, хотин-қизлар ва болалар учун 300 дан ортиқ консультация бор. 5 та медицина олий ўқув юрти ва 18 та ўрта медицина билим юрти, 12 та илмий-тадқиқот институти, 169 та санитария-эпидемия станцияси, минг-минглаб аптекалар ва аптека пунктлари, фельдшерлик хизмати пунктлари, жуда кўп дам олиш уйлари, санаторийлар, профилакторийлар, пионер лагерлари, турист базалари ва бошқалар ишлаб турибди.

Нотиқ ўз нутқининг охирида медицина ходимлари ўзларининг бутун куч ва билимларини коммунизм қурувчиларининг соғлиғини сақлаш соҳасида олдимизда турган вазифаларни бажаришга сарф қиладилар, деди.

Қорақалпоғистон АССР Олий Советн Президиумининг раиси депутат **Д. Ешимбетов**, Андижон область ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари депутат **Г. И. Скоробогатов** ўз сўзларида сўнгги йилларда Қорақалпоғистон АССРда, Андижон областида аҳолига медицина хизмати кўрсатиш бирмунча яхшиланиб бораётганлиги, коммунал хўжалигига сарфланаётган капитал маблағларнинг миқдори йил сайин ортиб бораётганлиги, газлаштириш ва водопровод ҳамда канализация линияларини қуриш соҳасида бирқатор зарур ишлар амалга оширилганлиги тўғрисида тўхталиб ўтишди.

Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик министри депутат **С. З. Зиёмов**га сўз берилади. Республиканинг коммунал хўжалиги кўп тармоқли хўжаликдир, — дейди у ўз нутқида, — ўтган йили коммунал хўжаликни ривожлантириш учун 62 миллион сўм, шу жумладан давлат капитал маблағлари планига мувофиқ 41,5 миллион сўм сарфланди.

Ҳали кўп ва зўр ғайрат билан меҳнат қилишга тўғри келади. Амалга оширилиши лозим бўлган бир қатор проблемаларнинг ҳаммасини бутун жамоатчиликнинг иштироки билан коммунал хўжалиги ходимлари, бинокорлар, лойиҳачилар ҳамкорлигида ҳал этиш мумкин. Коммунал хўжалигини ривожлантириш ҳақиқатан ҳам умумхалқ иши бўлиб қолмоғи керак.

Тошкент шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари депутат **В. В. Окунский** ўз нутқида бундай деди:

— Ўзбекистон пойтахтида кенг қулоч ёйган қурилиш ишида Тошкент меҳнаткашлари билан қардош республикалар, Москва ва Ленинград бинокорлари ўз зиммаларига оширилган мажбуриятлар олдилар. Шаҳарни янада ободонлаштириш, уни керакли санитария аҳволига келтириш соҳасида ҳам жуда катта ишлар қилиш мўлжаллаб қўйилди.

Маиший хизмат бўйича ҳам катта ишлар қилиш кўзда тутилмоқда. Аҳолига маиший хизматнинг барча турлари билан хизмат кўрсатишни янада яхшилашга асосий эътибор берилади. Соғлиқни сақлаш юзасидан қилинадиган тадбирлар планида янги туғруқхоналар, поликлиникалар қуриш мўлжалланмоқда.

Шаҳар объектларида тиклаш ишларини тугатиш учун айни мақсадларга маблағ ва моддий техника ресурсларини ажратишни тезлаштирмоқ лозим.

Фарғона область ижроия комитетининг раиси депутат **М. И. Иброҳимов** ҳам Фарғона областида кишиларнинг соғлигини сақлаш мақсадида касалхона шохобчалари, даволаш профилактика муассасалари кенгайтирилаётганлиги, малакали медицина ходимлари сони кўпайиб бораётганлиги, натижада беморлар сони йилдан-йилга камайиб бораётганлиги тўғрисида гапирди.

Сўз СССР Соғлиқни сақлаш Министрининг ўринбосари **Н. П. Бургасов**га берилади. Ўзбекистон ССР ҳукуматининг кишилар ҳақида, уларнинг энг муҳим эҳтиёжларини қондириш тўғрисида ҳамиша ғамхўрлик қилаётганлиги туфайлигина сўнгги йилларда республикада соғлиқни сақлаш ишларини ривожлантириш суръати жадаллашди, — дейди у. — 1959 йилдан 1966 йилгача ўтган даврнинг ўзидагина республика касалхоналаридаги койкалар сони икки баравар, уларнинг врачлар билан таъминланиши — 29,3 процент ва ўрта медицина ходимлари билан таъминланиши 21,3 процент кўпайди.

Меҳнаткашларнинг соғлигини сақлаш масаласини кўриб чиқаётганда ва айниқса шу масала юзасидан қабул қилинган қарорни кундалик ишда амалга ошираётганда аҳоли яшаётган жойларнинг санитария аҳволини яхшилаш ва бу жойларда намунали санитария тартиби бўлишини кескин кучайтириш зарурлигини назарда тутмоқ керак. Халқ соғлигини сақлаш бундан буён ҳам Ўзбекистон олий ҳукумат органининг диққат марказида туражагига шубҳа йўқ.

Самарқанд шаҳар партия комитетининг биринчи секретари **М. Н. Ҳантов** шаҳарда Совет ҳокимиятининг 50 йиллик юбилейи шарафига ўтказилаётган социалистик мусобақага ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилардан 30 мингдан ортиқ киши жалб этилганлиги, корхоналарнинг коллективлари янги беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун курашиб биринчи квартал планини ҳам анча барвақт бажарганликлари тўғрисида гапирди.

Самарқанд Октябрнинг 50 йиллигига яхши тайёргарлик кўряпти. Шу муносабат билан кўчалар ва майдонлар обод қилиниб, парк ва скверлар очилмоқда, янги йўллар қурилмоқда. Ирригация шохобчалари кенгайтирилмоқда. Аҳолига медицина ёрдамини кўрсатиш ва соғлиқни сақлаш ишларини яхшилаш соҳасида талайгина ишлар қилинмоқда.

Жиззах шаҳар уй-жой комбинатининг мастери депутат **Л. Ғофурова** партия ва ҳукуматнинг оталарча ғамхўрлиги туфайли Сирдарё области йил сайин гуллаб-яшнаётганлиги, обод бўлаётганлиги, аҳолига маданий-маиший ва медицина хизмати кўрсатиш яхшиланиб бораётганлиги тўғрисида гапирди.

Шундан кейин Ўзбекистон касаба союзлари советининг секретари депутат **А. З. Завьялов**га сўз берилади.

— Касаба союз ташкилотларининг, — дейди нотиқ, — давлат социал страхованиеси, меҳнатни муҳофаза қилиш, санатория, курорт хизмати соҳасида, меҳнаткашларнинг дам олишини уюштириш, туризм, физкультура ва спортни ривожлантириш соҳасида қилаётган ишлари меҳнаткашларнинг соғлиғини сақлаш ва медицина санитария хизматини яхшилашда катта аҳамиятга эгадир.

Ҳозирги вақтда Ўзбекистон касаба союзлари хўжалик ходимлари билан биргаликда корхона, муассаса ва ташкилотларнинг ишчилари ҳамда хизматчиларини икки кун дам олиб беш кунлик иш ҳафтасига кўчириш учун катта тайёргарлик ишлари олиб бормоқдалар.

Музокараларда Хоразм область ижроия комитетининг раиси депутат **М. Худойбергенов**, Бухоро шаҳар болалар касалхонасининг бўлим мудири депутат **Е. Н. Мамаева**, Қашқадарё область ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари депутат **Х. А. Шоғазотов**, Сурхондарё область ижроия комитети раисининг ўринбосари депутат **Ф. Т. Чупруновлар** ҳам иштирок этдилар.

БУЮК ДАЪВАТ

ЛЕНИН «АПРЕЛЬ ТЕЗИСЛАРИ»НИНГ 50 ЙИЛЛИГИГА

Февраль буржуа демократик революцияси Россиядаги вазиятни тубдан ўзгартириб юборди. Большевиклар партияси тузилган вақтдан бери ўз олдига қўйган энг яқин вазифа амалга ошди — чор самодержавие ҳукумати ағдариб ташланди. Ишчилар синфи ва унинг партияси олдида янги вазифалар пайдо бўлди. Партия ана шу шароитда янгича йўл тутиши лозим эди.

Ленин ана шу йўналишни белгилаб берди. У февраль революциясининг ғалабаси тўғрисидаги хабарни Швейцарияда эшитиб дарҳол Россиядаги мураккаб вазиятни ҳар тарафлама ўрганишга киришди. «Ироқдан хатлар» ва бошқа асарларида мамлакатдаги воқеалар муносабати билан партиянинг энг зарур вазифаларини баён қилди.

3 апрель куни Ленин Петроградга келди. Вокзал олдидаги майдонда оташин нутқ сўзлаб, унда оммани социалистик революция ғалабаси учун курашишга даъват қилди.

Эртаси куни Ленин партиянинг Марказий ва Петроград Комитетлари аъзолари ҳамда ишчи ва солдат депутатлари Советларининг Бутунроссия кенгашида қатнашаётган большевик делегатлар олдида «Ҳозирги революцияда пролетариатнинг вазифалари тўғрисида» доклад қилди. 7 апрель куни эса «Правда»да мазкур докладнинг тезислари эълон қилинди. Бу доҳийнинг машҳур «Апрель тезислари» эди, уларда партиянинг буржуа-демократик революциядан социалистик революцияга ўсиб ўтишга қаратилган йўли белгиланган эди.

«Россиядаги ҳозирги пайтнинг хусусияти,— деб кўрсатган эди Ленин,— революциянинг биринчи босқичидан — пролетариат н и н г етарли даражада онгли бўлмаганлиги ва уюшмаганлиги орқасида ҳокимиятни буржуазияга бериб қўйган босқичидан иккинчи босқичга — ҳокимиятни пролетариат ва деҳқонларнинг камбағал табақалари қўлига бериши лозим бўлган босқичига ЎТИШДАН иборатдир».

Доҳий ана шу тезисларда Россияда ҳокимиятни ташкил этишнинг сиёсий формасини ҳам белгилаб берди. У Россияда 1905—1907 йиллардаги революция ҳамда 1917 йил февраль революциясининг тажрибасини ўрганиш асосида, Россия шароитида пролетариат диктатурасининг энг яхши формаси Советлар республикасидир, деган хулосани келтириб чиқарди. Бу марксистик фандаги буюк кашфиёт эди.

Мазкур тезисларда партиянинг урушга ва Вақтли ҳукуматга муносабати бўйича ҳам платформаси баён қилинди. Уруш чоризм ағдариб ташлангандан кейин ҳам аввалгидай босқинчилик, империалистик уруш бўлиб қолаверди. Шунинг учун ҳам большевиклар партияси урушнинг давом этишига қарши қатъий кураш олиб бориши лозим эди. «Вақтли ҳукумат ҳеч бир қўллаб-қувватланмасин!», «Бутун ҳокимият Советларга!» — доҳий ана шу шиорларни олға сурди.

Вақтли ҳукумат ўша даврда Советлар томонидан қўллаб-қувватланар эди. Шунинг учун ҳам бу ҳукуматни дарҳол ағдариб ташлаш мумкин эмасди. Шунга кўра Ленин партия олдига келишувчи партияларнинг сотқинлигини оммага тушунтириш, Советларда раҳбарлик қилаётган ана шу партияларни фош этиш, меньшевиклар ва эсерларни оммадан яккалаб қўйиб, Советларда кўпчиликка эришиш вазифасини қўйди. Ана шу йўл билан Советлар орқали Вақтли ҳукумат составини ва сиёсатини ўзгартириш мумкин эди. Бу йўл революциянинг тинч давом этишига қаратилган йўл эди.

Ленин иқтисодий соҳада ҳам большевиклар амалга ошириши лозим бўлган вазифаларга диққат-эътиборни қаратди. Бу вазифалар мамлакатдаги ҳамма банкларни ягона миллий банкка қўшиш ҳамда Советлар назорати остига олиш, ижтимоий ишлаб чиқариш ва маҳсулотлар тақсимоти устидан назорат ўрнатиш, помешчик ерларини тортиб олиш ҳамда мамлакатдаги барча ерларни национализация қилишдан иборат эди.

Партия турмуши соҳасида доҳий большевикларнинг партия программасини қайта кўриб чиқиш ва унинг номини ўзгартириш зарур деб ҳисоблади. У большевистик партияни коммунистик партия деб аташни таклиф қилди. Илмий коммунизм асосчилари Маркс ва Энгельс ҳам пролетар партиясини ана шу ном билан аташган эди, чунки партиянинг пировард мақсади коммунистик жамият қуришдир. Халқаро ишчилар ҳаракати соҳасида Ленин оппортунизмдан, социал-шовинизмдан халос бўлган янги, учинчи Коммунистик Интернационални тузиш вазифасини қўйди.

Апрель тезислари негизида Лениннинг социализмнинг дастлаб битта, алоҳида олинган мамлакатда ғалаба қилиши мумкинлиги тўғрисидаги назарияси ётар эди. Бу тезислар большевиклар партиясини буржуа-демократик революциядан социалистик революцияга ўсиб ўтиш учун кураш программаси билан қуроллантирди. Буларнинг ҳаммаси большевикларнинг Бутунроссия VII (апрель) конференцияси қарорларига асос қилиб олинди. Конференция ленинча йўлни қабул қилди.

Ана шу тарихий ҳужжатлар Тошкент большевиклари томонидан ҳам қизғин маъқулланди. Февраль революциясидан сўнг Тошкент социал-демократик ташкилотига большевиклар ҳам, меньшевиклар ҳам аъзо эдилар. 1917 йил июнида РСДРПнинг Тошкент ташкилотида 300 га яқин аъзо бўлиб, уларнинг кўпчилиги меньшевиклар эди. Ташкилот ишчилар, солдатлар, эски шаҳар камбағаллари орасида ўз ишини активлаштирди, унинг оммага кўрсатаётган таъсири орта борди.

Тошкент большевиклари меньшевиклар билан бир ташкилотда турган бўлсалар ҳам уруш, тинчлик ва революция сингари энг муҳим масалаларда мустақил сиёсат ўтказардилар.

Ўрта Осиё темир йўли бош устахоналари ҳамда Тошкент-Оренбург темир йўли устахоналарининг ишчилари большевикларнинг асосий таянч кучлари бўлиб, улар Туркистон меҳнаткашларининг барча йирик революцион чиқишларини бошлаб беришарди. Большевистик таъсир бутун Туркистон ўлкаси бўйлаб ана шу устахоналарнинг ишчилари орқали ўтказилар эди.

Апрель тезисларидан сўнг ўлка большевиклари шаҳарнинг барча районларида оммани сиёсий жиҳатдан билимдон қилиш ҳамда уни ўз томонларига тортиш мақсадида жуда кўп митинглар ташкил қилдилар. И. О. Тоболин, Н. В. Шумилов, А. А. Казаков, Г. М. Цвилинг, В. С. Ляпин, В. П. Бауман, А. Ф. Солькин ва бошқа большевиклар ишчи ва солдатларга большевиклар партиясининг программа ва тактикаси тўғрисида сўзлаб бериб, Вақтли ҳукуматнинг халққа қарши қаратилган сиёсатини фош этиб, Советлар ҳокимияти учун, революцияни кенг авж олдириш учун меньшевик ва эсерларга қарши курашишга даъват қилардилар.

1917 йил баҳорида большевиклар раҳбарлиги остида темирйўлчилар, корхона ва устахоналар ишчиларининг қатор касаба союзлари ташкил этилди. Ўзбек ишчи ва косиблари ҳам касаба союзларга бирлаша бошладилар. Мингга яқин ўзбек ишчиси қурилиш ишчилари союзига бирлашди. Шу йил августига келиб маҳаллий меҳнаткашларнинг 13 та касаба союзи мусулмонларнинг касаба союзларининг Советига бирлашди.

Россия марказидаги революцион воқеалар таъсирида ўлкада, унинг маркази Тошкентда ҳам революцион ҳаракат авж олаборади.

18 апрель куни шаҳар меҳнаткашларининг намойишида рус ишчилари ва революцион солдатлари билан бир сафда Қизил байроқ остида ўзбек меҳнаткашлари ҳам кўчага чиқдилар. Шундан сўнг кўпминг кишилик намойиш эски шаҳар томон йўл олди.

30 апрель куни эса темир йўл ишчилари ва усталарининг умумий йиғилишида Вақтли ҳукуматнинг Туркистондаги комитети раисига тўла ишончсизлик билдирилди. Шу комитет составига демократик ташкилотлар вакилларини киритиш талаб қилинди.

Россия марказий шаҳарларидаги улкан революцион тўлқинлар садоси Туркистондаги революцион ҳаракатни янада авж олдира борди, ўлкада иш ташлаш ҳаракати кучайди. Забастовкачилар саккиз соатли иш куни жорий қилиш, иш ҳақини ошириш ҳақидаги талаблари билан чиқдилар. Меҳнаткашларнинг тобора кенг табақалари бу ҳаракатга қўшила борди. Ишчиларнинг синфий кураши большевиклар таъсири остида тобора кўпроқ сиёсий тус ола бошлади. Большевиклар, шунингдек касаба союзлар ташкил қилган 20 минг кишилик меҳнаткашлар намойиши буннинг далили бўла олади. 14 июль куни бўлиб ўтган бу намойишда ишчилар «Барча ҳокимият ишчи, солдат ва деҳқон депутатлари Советларига!» деган шиорни кўтариб чиқдилар. Ана шундай намойиш ва забастовкаларда ўзбек ишчилари ва камбағаллари ҳам фаол қатнашдилар.

Фронт орқасидаги ишларда қатнашган 500 га яқин киши Марказий Россиядан Тошкентга қайтиб келганидан сўнг революцион кураш янада кучайди. Россияда революция синовидан ўтган рус ишчи ва солдатлари билан биргаликда курашда чиниққан бу ишчилар большевиклар раҳбарлиги остида маҳаллий аҳоли ўртасида ташвиқот ишлари юрита бошладилар. Уларнинг ташаббуси билан мусулмон ишчи депутатлари Совети ташкил этилди. Совет аъзолари ўз ишларида рус ишчилар синфи билан қўлни-қўлга бериб боришга қарор қилдилар. Ўзбек ишчилари ва камбағаллари Советлар ҳокимияти учун курашда фаол қатнаша бошладилар. Уларнинг энг илғорлари Очил Бобожонов, Мирзааҳмад Мирҳодиев, Абдураҳмон Толипов ва бошқалар большевиклар партияси сафига ўтдилар.

Шундай қилиб февраль революциясидан сўнг бутун мамлакатда революцион ҳаракат кучая борди. Подпольедан чиққан большевиклар ошкора революцион ишни бошлаб юбордилар. Ленин тезислари улар томонидан қизғин қўллаб-қувватланди.

Ленин тезислари бутун мамлакатга кенг ёйилди. Улар марказий шаҳарларда ҳам, фронтларда ҳам, қишлоқларда ҳам тарқалди, меҳнаткашларни тинчлик, эркинлик ва ер учун курашишга илҳомлантирди.

«Апрель тезислари» партия олдига революцияни янада кенгайтириш учун курашни асосий вазифа қилиб қўйди ҳамда уни социалистик революция ғалабаси сари етаклади.

Р. НУРУЛЛИН,
тарих фанлари кандидати.

ЯНГИ ТОШКЕНТНИ БУНЁД ЭТАМИЗ

Суратда: (чапдан ўнгга) дурадгор Н. Верхняцкий, бўёқчи З. Мордвина, прораб В. Радченко, дурадгор В. Цибизов ва пайвандчи Т. Литвинов ўртоқлар иш режаларини келишиб олмоқдалар.

АРМАНИСТОН КВАРТАЛИ

Арманистон политехника институтининг IV курс студенти Сергей Меюконян Ўзбекистон пойтахтида турар-жой биноларини қуришда қатнаша бошлаганига ҳам мана қарийб бир йил бўляпти. У пойтахтдаги 4-ишчилар шаҳарчасида олиб борилаётган уй-жой қурилишида бош прораб бўлиб ишлаяпти. Ўз дўстлари кранчи Вартонян, пайвандчилар Артунян, Наргизян ва бошқа юртдошлари билан биргаликда ҳозиргача 60 хонали уйни тахт қилиб қўйишди. Яна бир уйни эса, 1 Май байрами арафасида тошкентликларга армуғон қилишмоқчи. Октябрь байрамигача эса яна учта 60 хонали уйни қуриб беришга аҳд қилишган.

Ҳозир монтажчиларнинг қўли-қўлига тегмайди. Бинонинг ҳали у ер, ҳали бу ерида кўзни қамаштирадиган учқунлар пайдо бўлиб қолади. Яна бир томонда эса тайёр бўлган хоналарда пардозлаш ишлари кетаяпти. Бу уйларда тошкентликлар ҳовли тўйи ўтказадиган вақтга оз қолди.

А. НОРҚУЛОВ.

ЖАДАЛ СУРЪАТ БИЛАН

Украинанинг Гомель шаҳридан келган бинокорлар асбобсозлик заводининг ишчилари ва инженер-техник ходимлари учун мўлжалланган учта тўрт қаватли уйнинг монтаж ишларини яқиндагина тугатишган эди. Улар 140 ўринли болалар боғчаси биносини ҳам деярли қўлдан чиқаришганди.

Шундан сўнг 159-қурилиш трестининг 9-бошқармаси қурувчилари украинлардан эстафетани қабул қилиб олдилар. Прораб М. Янисникос бошчилигидаги қурувчилар кеча-кундуз икки сменада туриб ишни давом эттирдилар. Гилязов бошлиқ дурадгорлар. Николицис бошлиқ пардозловчилар бригадалари ҳамда Содиқов бошчилигидаги коммунистик меҳнат бригадасининг аъзолари айниқса пухта ишлашяпти. Улар бажарган ишлар кўпинча аъло баҳоланади.

Бу янги уйлар ҳадемай тўла қўлдан чиқарилади. Қурувчилар юбилей йилида корхона ишчиларига ана шундай армуғон тайёрлашмоқда.

Т. НАЖМИЙ.

РЕМОНТЧИЛАР

Табиий офат — бултурги зилзила Тошкент телевизион маркази биносини ҳам ларзага келтирди. Бинонинг қарийб ҳамма хоналари қаттиқ шикастланди. Кўпларининг деворлари ажралиб кетди. Эшиттиришлар олиб бориладиган катта студия, аппаратлар ва кино редакция бўлимлари жойлашган хоналар тамомила ишдан чиққан эди.

Бу ҳолат студия коллективи олдида катта қийинчиликлар туғдирди. Эшиттиришларни оғир шароитларда олиб боришга тўғри келди. Репетициялар, навбатдаги эшиттиришга тайёргарлик ишлари телестудия ҳовлисида олиб борилди. Студиянинг ижодий ходимлари ёз бўйи жазирама иссиқда, палаткаларда ишлашди.

Телевизион марказ биносини ремонт қилиш чоралари кўрилди. Бу ишга 10-трестга қарашли 55-қурилиш бошқармаси бинокорлари жалб этилди.

Ҳозиргача 70 дан зиёд ишчи телевизион марказ биносини ремонт қилишда қатнашиб келяпти. Бошқарма қурувчиларининг самарали меҳнати яхши натижалар келтирди. Қисқа вақт ичида студиянинг ижодий ходимлари ишлайдиган 3-қават сифатли ремонт қилинди. Бино фойеси, 30 ўринлик ошхонада ҳам ремонт ишлари тугатилди.

Биз 3-қаватни кўздан кечирдик. Ремонт сифатли қилинибди. Бу ремонтчиларнинг сидқидилдан меҳнат қилишганидан далолат беради. Хоналарнинг деворлари, шиплари қайтадан сувалиб, бир текисда мойланган. Коридор тўла реконструкция қилинибди. Вентиляция ўрнатилган. Девор ва шипига эса товуш сақлагич бежирим акустик плиталар қоқилган. Телефон линияси, электр симлари қайтадан тикланган.

Прораб Василий Николаевич Радченко бизни ремонтчилар ишлаётган катта студияга бошлаб борди. Бу ерда иш қизғин кетмоқда. 15 нафар йигит ва қиз меҳнат қилишяпти. Асосан иш студиянинг шипида олиб борилялти. Пайвандчилардан Тимофей Литвинов, Николай Лиханский ва Владимир Цибизовлар металл швелерлари ёрдамида деворларни мустаҳкамлашяпти. Пастда ишчи қизлар қурилиш материаллари етказиб туришибди.

— Бу ерда коммунист Владимир Сухоставский бошлиқ комплекс бригада меҳнат қилмоқда, — тушунтирди прораб, — бригада шунқорлари кундалик иш нормаларини ортиғи билан адо этишяпти.

Телевизион марказ биносини ремонт қилишда Костис Дзуваирис бошлиқ пардозчилар бригадаси, Николай Лиханский, Виктор Корчегин ва Сергей Чарохидислар раҳбарлик қилаётган монтажчилар бригадасининг аҳил коллективлари ҳам бир тан, бир жон бўлишиб унумли ишламоқдалар.

— Биз ремонтчиларнинг ишидан беҳад хурсандмиз, — деди суҳбатда телевизион марказнинг бошлиғи ўртоқ Ҳамид Назиров.— сидқидилдан меҳнат қилишяпти улар. 10 майда телестудиянинг 10 йиллик тўйини нишонлаймиз. Қурувчилар шу муддатгача ремонт ишларини тугатишга ваъда беришган.

55-қурилиш бошқармасига қарашли ремонтчилар ўз ваъдаларининг устидан чиқадилар, чунки бу тиниб-тинчимас қурувчиларнинг шу кунги фидокорона меҳнати бундан далолат бермоқда.

Н. МАҚСУДОВА.

Т. Рогова Тошкентга Чирчиқ шаҳридан келган. У ҳозир «Главташкентстрой»нинг 4-қурилиш бошқармасида бўёқчи бўлиб ишлаётир. Ўз ҳамкасблари қатори янги Тошкентни қуришда иштирок этаяпти.

Н. Муҳаммаджонов фотолари.

„ОКТЯБРЬ“ АГИТБРИГАДАСИ СОВХОЗДА

Бу учрашувдан мезбонлар ҳам, меҳмонлар ҳам хурсанд эдилар. Низомий номли Тошкент давлат педагогика институтида ташкил этилган «Октябрь» агитбригадаси аъзолари Ўрта Чирчиқ районидаги 2-«Оҳангарон» совхози ишчиларининг меҳмони бўлдилар.

Совхоз маркази — Телов қишлоғи клуби дала меҳнаткашлари, ота-оналар, ўқитувчилар билан гавжум. Учрашув муҳим масалага — бола тарбиясига бағишланган эди.

Биринчи сўз институт ректори, тарих фанлари доктори, республикада хизмат кўрсатган фан арбоби, профессор Ш. Абдуллаевга берилади. У Октябрь революциясидан сўнг оилавий муносабатларда ҳам улкан ўзгаришлар юз берганини таъкидлаб, эндиликда оилада бола тарбиясининг янада яхшилаш учун барча имкониятлар яратиб берилганлиги ҳақида гапиради. Нотиқ янги кишини тарбиялашда мактаб ўқитувчиларининг роли тўғрисида ҳам сўзлаб, бу борада қишлоқ ўқитувчиларига қатор маслаҳатлар берди.

Минбарга республикада хизмат кўрсатган фан арбоби, филология фанлари доктори, профессор М. Асқарова чиқади.

— Бизлар ўқитувчи бўлиш билан бирга сизлар каби ота-оналар ҳаммиз, — дейди у. —Шу сабабли сизларнинг мулоҳазаларингиз, бола тарбияси тўғрисидаги фикрларингиз бизга ишимизда ҳам, турмушимизда ҳам жуда қўл келади. Сизнинг қимматли тажрибаларингиз болаларингизни тарбиялайдиган кишиларни, яъни педагогларни тарбиялашимизда ҳам бизга катта ёрдам беради. Болани тарбиялаш осон иш эмас. Бу ишда ота-она ва мактаб бир ёқадан бош чиқариб ишлаши лозим.

Навбатдаги сўз совхознинг илғор пиллакори, кўп болали она Қарши опа Исроиловага берилади.

— Олимларимиз тўғри гап айтишди, — дейди у, — меҳнат одамни улуғлар экан. Ўзим совхозда 15 йилдан бери пилла қурти боқаман. Қизларимни одатда ёшликдан рўзғор ишларига ўргатиб бораман.

Залдагилар 23 йилдан бери чўпонлик қилиб келаётган Сувон Холбоевнинг сўзини диққат билан тингладилар.

— Мен радиодан болалар тарбиясига оид мақолаларни ҳамма вақт мароқ билан тинглайман,— дейди у,— ўзим кўпроқ ота касбим — чўпонлик тўғрисида болаларга сўзлаб бераман. Чўпонликнинг гаштини сурган одам болаларини ҳам шу касбга ўргатади. Мен ҳам шундай қиляпман. Бизнинг оиламиз аъзолари учун чўпонлик муқаддас ҳисобланади.

Фалсафа фанлари доктори Э. Юсупов ҳам ўз сўзида ҳозирги давр талаби ва бола тарбиясидаги асосий воситалар тўғрисида қизиқарли мулоҳазалар билдирди.

Кечада совхоз партия ташкилотининг секретари А. Юсупов, ишчилар комитетининг раиси Э. Оқилов ўртоқлар ҳам сўзга чиқиб, олимларга қимматли маслаҳат ва мулоҳазалари учун дала меҳнаткашлари номидан миннатдорчилик билдиришди.

Мароқли кеча охирида агитбригада ҳаваскорлари ижросида концерт берилди.

С. ЎТАНОВ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

РЕСПУБЛИКА АҲОЛИСИНИНГ СИҲАТ-САЛОМАТЛИГИНИ САҚЛАШНИ КУЧАЙТИРИШ ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Бутун совет халқи каби совет Ўзбекистонининг меҳнаткашлари ҳам КПСС XXIII съездининг тарихий қарорларини амалга ошира бориб, шонли юбилей — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигини муносиб кутиб олишга тайёргарлик кўрмоқдалар.

Халқ бахт-саодати тўғрисида, халқнинг узлуксиз ўсиб бораётган моддий ва маънавий талабларини қондириш ҳақида ғамхўрлик қилиш — Коммунистик партия ва Совет давлати учун ҳамиша олий қонун бўлиб келди, ҳозир ҳам шундай ва бундан буён ҳам шундай бўлиб қолади. Партия ва ҳукумат халқнинг моддий фаровонлигини юксалтириш асосида, меҳнаткашларга медицина хизмати кўрсатишни ва уларнинг соғлигини сақлашни бутун чоралар билан яхшилашга қаратилган конкрет программани ишлаб чиқдилар ва муваффақиятли амалга оширмоқдалар.

Республика маҳаллий Советлари, соғлиқни сақлаш органлари, министрликлари ва идоралари партия ташкилотлари раҳбарлигида Ўзбекистонда аҳолига медицина хизмати кўрсатишни ва соғлиқни сақлашнинг моддий-техника базасини яхшилаш соҳасида анча иш қилдилар.

Ўтган етти йил ичида соғлиқни сақлаш эҳтиёжлари учун бўлган харажатлар икки баравардан зиёд кўпайди. Халқ хўжалик планидан ташқари касалхоналарда ва санаторийларда 10 мингдан кўпроқ ўрин тайёрлаб қўйилди. Бу, эса ҳар 10 минг кишига тўғри келадиган ўринлар сонини 58,5 тадан 92,1 тага етказиб, аҳолини ўринлар билан таъминлаш даражасини ошириш имконини берди. Оналик ва болаликни муҳофаза қилиш, эпидемиология, микробиология ва юқумли касалликлар илмий тадқиқот институтлари ташкил қилинди. 344 та янги касалхона, 354 та врачлик амбулаторияси, 104 та ихтисослаштирилган диспансер, 954 та фельдшерлик-акушерлик пункти, 5 та янги медицина билим юрти ва бошқа бир қанча муассасалар очилди. Янги капитал қурилиш ва маъмурий, жамоат ҳамда бошқа ташкилотларнинг бинолари медицина муассасаларига бўшатиб берилганлиги туфайли соғлиқни сақлаш муассасалари шохобчасини шу қадар кенг кўламда ривожлантириш мумкин бўлди.

Медицина муассасаларини энг янги медицина машина-ускуналари, диагностика ва даволаш ускуналари билан таъминлаш яхшиланди. Физиотерапевтика ва рентген кабинетлари бир ярим баравар кўпайди.

Республикада амбулатория-поликлиника хизмати ва ихтисослаштирилган ёрдам кўрсатиш ривожлантирилмоқда. Ҳозирги вақтда поликлиникаларнинг участкалар орқали хизмат кўрсатиши ишида бригада методи кенг жорий қилинмоқда. Бу эса профилактик медицина кўрикларини ўтказиш сифатини, диспансерлар орқали хизмат кўрсатишни яхшилаш, тез ва кечиктирмай медицина ёрдами кўрсатишни яхшилаш имконини бермоқда. Санитария авиацияси самолётлари қўнадиган 88 та янги майдончалар очилди. Гулистон шаҳрида санитария авиациясининг станцияси ташкил қилинди, Қарши шаҳрида ва Томди район марказида санитария авиациясининг станция филиаллари очилди.

Аёллар ва болаларга медицина хизмати кўрсатишни ва уларнинг соғлигини сақлашни яхшилашга ғоят катта эътибор берилди. Аёллар консультацияларининг сони 27 процент, болалар консультацияларининг сони эса 40 процент кўпайди. Касалхоналарда болаларни даволаш учун ажратилган ўринларнинг ҳаммаси 2,5 баравар, қишлоқ жойларда эса 5 баравар ортди. Сут ошхоналарининг сони 7 баравар кўпайди.

Туғруқхоналар шохобчасининг кенгайтирилганлиги ва улардаги ўринлар кўпайтирилганлиги туфайли деярли ҳамма ҳомиладор аёлларнинг туғруқхоналарда туғиши учун имкон яратиб берилди.

Олий ва ўрта медицина ўқув юртларига студентлар қабул қилиш етти йил ичида қарийб 2 баравар кўпайди. Шу билан бирга бу ўқув юртларига ёшларни асосан республиканинг қишлоқ районларидан қабул қилишга катта эътибор берилмоқда. Медицина институтлари ҳузурида, шунингдек жойлардаги базаларда медицина кадрларининг малакасини оширишни ташкил қилиш анча яхшиланди.

Олий ва ўрта малакали медицина ходимларининг сони 1,5 баравар, провизорлар сони эса 2 баравар кўпайди.

Юқумли касалликларга қарши курашда муайян ижобий натижаларга эришилди. Полиомиелит, бўғма ва трахома касалликлари жуда камайди.

Шаҳарлар ва аҳоли яшайдиган пунктларнинг санитария ҳолатини яхшилаш ва обод қилиш юзасидан катта тадбирлар амалга оширилмоқда. Чунончи, шаҳарда тегишли санитария тартибини ўрнатиш соҳасида Самарқанд шаҳар ташкилотларининг ижобий иш тажрибаси ҳар томонлама рағбатлантиришга ва қўллаб-қувватлашга сазовордир.

Ўтган етти йил ичида дорихоналар шохобчаси анча кенгайди, дорихоналарнинг товар обороти 2 баравар кўпайди. Шу давр ичида яна 409 та дорихона, шу жумладан қишлоқ жойларда 337 та дорихона очилди. Дори-дармонларни, санитария ва гигиена буюмларини жойларга олиб бориб сотиш янада ривож топди.

Шу билан бирга Ўзбекистон ССР Олий Совети таъкидлаб ўтадики, меҳнаткашларнинг соғлигини сақлаш иши ўсган талабларга ҳали ҳам тўлиқ жавоб бермаётир ва бундан буён кенгайтиришни яхшилашни талаб қилади.

Шаҳар ва қишлоқ аҳолисини касалхоналарда ўринлар билан таъминлаш ҳали ҳам бир текис эмас. Амбулатория-поликлиника ёрдами, айниқса стоматологик, тиш протези, психо-неврология ва онкология ёрдами суст ривожланмоқда. Кўпгина касалхоналар, айниқса қишлоқ жойлардаги касалхоналар етарли қувватга эга эмас, бу эса аҳолига ихтисослаштирилган медицина ёрдами кўрсатишни ривожлантириш ва бу ёрдамни аҳолига яқинлаштириш йўлида жиддий тўсиқ бўлаётир.

Республикада соғлиқни сақлаш объектларини капитал қуриш плани йил сайин бажарилмаётир. Район, шаҳар, область Советларининг ижроия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, Қурилиш министрлиги, Қишлоқ қурилиши министрлиги «Главташкентстрой» ва Соғлиқни сақлаш министрлиги медицина муассасаларини қуришга тузук раҳбарлик қилмаётирлар. 1960—1966 йиллар мобайнидаги давлат томонидан ажратилган капитал маблағларнинг 10,1 миллион сўми фойдаланилмасдан қолди ва қарийб 5 минг ўринли касалхоналар ишга тушрилмади. Тошкент шаҳар ижроия комитети, Бухоро, Хоразм область ижроия комитетлари ва Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети соғлиқни сақлаш тармоқларига ажратилган капитал маблағлардан айниқса ёмон фойдаланмоқдалар.

Маҳаллий Советлар қурилаётган уй-жой ва маъмурий биноларнинг пастки қаватларида дорихона ва амбулатория-поликлиника муассасалари учун жойлар ажратиш ҳақида ҳукумат чиқарган қарорларга риоя қилмаяптилар.

Республикада мавжуд дорихона шохобчалари етарли эмас, дорихоналар районлар ва шаҳарларда бир текисда жойлаштирилмаган. Янги дорихоналар очиш учун ажратилаётган бинолар кўпинча белгиланган нормаларга мос келмайди. Бу камчиликлар аҳолига дори-дармонлар етказиб беришни жиддий қийинлаштирмоқда ва меҳнаткашларда ҳақли таъна ва шикоятлар туғилишига сабаб бўлмоқда.

Ёш авлодга медицина хизмати кўрсатишни уюштиришда ҳам жиддий камчиликлар бор. Болалар поликлиникалари ва касалхоналари махсус мебель билан дуруст таъминланмаган, республикада бундай мебель тайёрлаш эса қониқарсиз олиб борилмоқда. Болаларнинг махсус сут ошхоналари кам.

Маҳаллий Советлар, Савдо министрлиги ва «Ўзбекбирлашув» правлениеси болалар касалхоналари ва мактабгача тарбия муассасаларини озиқ-овқат маҳсулотлари билан, айниқса гўшт-сут, сабзавот ва мева билан узлуксиз таъминлаб туришни ташкил этиш ҳақидаги республика ҳукумати қарорларини қониқарли бажармаётирлар.

Ўзбекистон ССР Гўшт ва сут саноати министрлиги болалар муассасаларига сутни нормаланмаган тарзда бериб туриш, шунингдек сут заводлари сут-қатиқни кичик идишларда чиқаришни кенгайтириш тўғрисида ҳукумат чиқарган қарорнинг бажарилишини ҳали ҳам таъминламаётир.

Маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари болалар сут ошхоналари ва сут тарқатадиган пунктларнинг шохобчаларини кенгайтиришга етарли эътибор бермаётирлар ва район марказларида, колхоз ва совхозларда шундай ошхона ва пунктлар ташкил қилиш ҳақидаги топшириқларнинг бажарилишини таъминламаётирлар.

Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ижроия комитетлари, республика Қишлоқ хўжалик министрлиги, Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги, Озиқ-овқат саноати министрлиги ва Енгил саноат министрлиги мактабгача тарбия болалар муассасаларини қуриш ҳамда бундай муассасалар шохобчасини кенгайтиришга етарли эътибор бермаётирлар.

Бир канча саноат корхоналарининг раҳбарлари санитария нормаларига риоя қилмаяптилар, бу эса саноатнинг зарарли чиқитлари билан сув манбалари ва ҳавонинг ифлосланишига сабаб бўлмоқда.

Айрим маҳаллий Советлар, Коммунал хўжалик министрлигининг органлари шаҳарларда, район марказларида, колхоз ва совхоз посёлкаларида тегишли санитария тартибини сақлашни таъминламаётирлар, аҳоли яшайдиган жойларни обод қилиш ишига меҳнаткашларни жалб этиш имкониятларидан дуруст фойдаланмаётирлар.

Санитария пропагандасининг янги формаларини (саломатлик университетлари, санитария маданияти ва турмуш университетлари ва ҳоказо) вужудга келтириш юзасидан бир қанча ташкилий тадбирларнинг ўтказилганлигига қарамай аҳолини санитария-гигиена жиҳатдан тарбиялаш масаласи ўсган талабларга ҳали ҳам жавоб бермаётир. Медик олимларнинг кенг активи, шунингдек Ўзбекистон Қизил Яримой жамиятининг активи санитария пропагандасини олиб боришга суст жалб этилаётир.

Юқори малакали илмий-педагогик кадрлар тайёрлаш ва ўлка патологияси хусусиятларини ўрганиш, юрак-томир касалликлари, ошқозон-ичак касалликлари, вирусли ва бошқа касалликларнинг олдини олиш, аниқлаш ва даволашнинг самарали усулларини қидириш билан боғлиқ бўлган илмий тадқиқотларни ўтказиш соҳасида жиддий камчиликлар бор.

Медицина фани, физика, химия ва радиоэлектрониканинг энг янги замонавий ютуқлари соғлиқни сақлаш муассасаларининг амалий фаолиятига етарли даражада жорий қилинмаётир.

Кўрсатиб ўтилган жиддий камчиликлар қониқарсиз бартараф этилаётганлигининг асосий сабабларидан бири шуки, меҳнаткашлар депутатларининг кўпгина Советлари соғлиқни сақлаш органларининг иши билан ҳали ҳам етарли шуғулланмаётирлар, аҳолига медицина хизмати кўрсатишни ва унинг соғлигини сақлашни янада яхшилашга қаратилган тадбирларни ўтказишда соғлиқни сақлаш органларига кўнгилдагидек ёрдам бермаётирлар.

Республика Соғлиқни сақлаш министрлиги ва унинг жойлардаги органлари тегишли санитария тартибини ўрнатиш соҳасида саноат корхоналари, колхозлар, совхозлар ва коммунал-маиший корхоналар, савдо корхоналарининг раҳбарларига нисбатан етарли талабчанлик қилмаётирлар, айниқса қишлоқ жойларида ихтисослаштирилган барча турдаги медицина ёрдамини аҳолига яқинлаштириш тадбирларини етарли даражада амалга оширмаётирлар.

Республика аҳолисига медицина ёрдамини янада яхшилаш ва аҳоли соғлигини сақлашни кучайтириш мақсадида Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Олий Совети **қарор қилади:**

1. Ўсган талабларга мувофиқ ва ҳозирги замон совет фани ва техникасининг энг янги ютуқларидан фойдаланиб, меҳнаткашлар сиҳат-саломатлигини сақлашни янада кучайтириш, аҳолига медицина ёрдами кўрсатишни яхшилаш меҳнаткашлар депутатлари Советларининг, соғлиқни сақлаш органлари ва муассасаларининг, республикадаги барча министрликлар ва идораларнинг, саноат корхоналари, колхоз ва совхоз раҳбарларининг энг муҳим вазифаси деб ҳисоблансин. Бунинг учун:

а) мавжуд ресурслардан ва ишлаб турган соғлиқни сақлаш муассасаларининг имкониятларидан мақсадга мувофиқ ва самарали фойдаланиш, даволаш-профилактика ишларини такомиллаштириш, янги прогрессив даволаш форма ва методларини соғлиқни сақлаш органлари ва муассасаларининг иш практикасига жорий қилиш;

б) республикада 1970 йилнинг охирига бориб касалхоналардаги ва ихтисослаштирилган санаторийлардаги ўринлар сонини 125,5 мингтага етказиш, ихтисослаштирилган медицина ёрдами асосий турларини қишлоқ аҳолисига янада яқинлаштириш, аҳолига амбулатория-поликлиника ёрдами кўрсатишни кенгайтириш ва яхшилаш. Профилактика тадбирларини ўтказиш, беморларга касалхона ва поликлиника ёрдами кўрсатиш йўли билан юқумли касалликларни кескин камайтиришга эришиш лозим.

2. Қурилиш министрлиги, Қишлоқ қурилиши министрлиги, Қишлоқ хўжалик министрлиги, Соғлиқни сақлаш министрлиги, «Главташкентстрой», Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область Советларининг ижроия комитетлари, меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советининг ижроия комитети соғлиқни сақлаш муассасалари қурилишига ажратилган маблағлардан тўлиқ фойдаланишни ва шу муассасаларнинг ўз вақтида ишга туширилишини таъминлашлари керак.

3. Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, меҳнаткашлар депутатлари область, шаҳар, район Советларининг ижроия комитетлари:

а) соғлиқни сақлаш доимий комиссияларининг, санитария ободончилиги доимий комиссияларининг ишини активлаштирсинлар, посёлкаларда ва шаҳарларда намунали санитария тартибини ўрнатиш юзасидан меҳнаткашлар ташаббусини бутун чоралар билан рағбатлантирсинлар ва қўллаб-қувватласинлар;

б) аҳоли яшайдиган жойларнинг санитария ҳолати ва ободончилиги масалаларини ижроия комитетларининг ва соғликни сақлаш доимий комиссияларининг мажлисларида мунтазам равишда қараб чиқсинлар ва муҳокама қилсинлар ҳамда мавжуд камчиликларни бартараф қилиш юзасидан оператив чора кўрсинлар.

4. Бешинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Совети тўртинчи сессияси қарорининг сув манбалари ва атмосфера ҳавосини ифлослантираётган саноат корхоналарида тозалаш иншоотлари қуриш ва реконструкция қилишга тааллуқли қисми қониқарсиз бажарилганлиги қайд қилиб ўтилсин. Республика территориясида жойлашган химия, газ ва нефтни қайта ишлаш саноати, рангли металлургия, қурилиш индустрияси корхоналарининг раҳбарларига, Ўзбекистон ССР Гўшт ва сут саноати министрлиги, Енгил саноат, Пахта тозалаш саноати ва Озиқ-овқат саноати министрлигига қарашли корхоналарнинг раҳбарларига:

— касалликларнинг профилактикаси, саноатнинг зарарли чиқитлари, хўжалик-рўзғор ювинди ва ахлатлари билан сув манбалари ва ҳавонинг ифлосланиши олдини олиб, ташқи муҳитни покиза тутиш юзасидан;

— саноат корхоналарида меҳнат шароитларини ва техника хавфсизлигини янада яхшилаш юзасидан;

— цехлар, фабрикалар ва заводлар территориясининг эски-туски нарсалар билан ифлос бўлиб ётишини тугатиш, мавжуд вентиляция қурилмаларини санитария-техника талабларига қатъий равишда мувофиқ қилиб ўрнатиш юзасидан конкрет тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш вазифаси топширилсин.

5. Маҳаллий Советлар ва уларнинг ижроия комитетлари санитария маданиятини юксалтириш, уй-жойларнинг озодалиги, аҳоли яшайдиган ҳар бир пункт, саноат корхонаси, колхоз, совхоз, дала шийпонини обод қилиш юзасидан ҳамма жойда бошланиб кетган курашга бошчилик қилишлари, соғлом турмуш учун курашда аҳолининг актив қатнашишини ҳар томонлама рағбатлантиришлари зарур.

6. Ўзбекистон ССР Олий Совети ўз бўлинмас фондлари ҳисобига медицина муассасалари, мактаб-интернатлар, мактабгача тарбия болалар муассасалари ҳамда медиклар ва педагог кадрлар учун уй-жой бинолари қуриб беришга киришган Фарғона, Андижон ва Самарқанд областларидаги илғор колхозларнинг ташаббусини маъқуллайди ва меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетларига қишлоқ районларининг аҳолисига малакали ва ихтисослаштирилган медицина ёрдами кўрсатишни яхшилаш ва ривожлантириш имконини берадиган колхозлараро йирик даволаш-профилактика муассасаларини қуриш учун ана шу маблағларни бундан буён кооперативлашни тавсия этиш вазифасини топширади.

Ўзбекистон ССР Госплани, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети моддий-техника таъминоти бош бошқармаси ва «Узсельхозтехника» Ўзбекистон бирлашмаси даволаш-профилактика ва болалар муассасалари қураётган колхозларга бинокорлик материаллари, махсус ускуна ва техника ажратиш соҳасида бутун чоралар билан ёрдам кўрсатишлари лозим.

7. Ўзбекистон ССР Олий Совети Ўзбекистон ССР Савдо министрлигига, «Ўзбекбирлашув» правлениесига, меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетларига, колхоз ва совхозларнинг раҳбарларига касалхоналарни ва болалар муассасаларини озиқ-овқат маҳсулотлари билан тўлиқ ассортиментда узлуксиз таъминлаб туриш юзасидан зарур чораларни кўришни, шу муассасаларнинг гўшт-сут маҳсулотлари, сабзавот ва мева билан таъминланмай қолиш ҳолларига йўл қўймасликка алоҳида эътибор беришни топширади.

8. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги қишлоқ хўжалик ҳайвонлари орасида бруцеллез ва куйдирги касалликларини кескин камайтириш ва тугатиш юзасидан самарали чораларни кўриши лозим.

9. Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги:

— санитария-гигиена иши соҳасидаги энг янги формалар (саломатлик университетлари, турмуш маданияти ва бошқа шу каби университетлар)дан фойдаланиш ҳамда илғор медицина ва санитария муассасалари коллективларининг ижобий иш тажрибасини ёйиш йўли билан меҳнаткашлар ўртасида санитария-гигиена малакаларини актив пропаганда қилишни яна ҳам юқори босқичга кўтариши;

— белгиланган санитария ва гигиена нормаларининг бузилишига йўл қўйган муассаса, корхона, савдо ва маиший объектларнинг раҳбарларига нисбатан давлат санитария назорати органлари талабчанлигини кучайтириши;

— Ўзбекистон ССР Фанлар академияси билан биргаликда медицина илмий тадқиқот муассасаларининг асосий куч-ғайратини юрак-томир, ошқозон-ичак касалликлари, вирусли касалликлар ва бошқа касалликларнинг олдини олиш, уларни аниқлаш ва даволашга қаратишларини таъминлаши керак. Медицина, биология, химия, физика фани ва радиоэлектрониканинг энг янги ютуқларини соғлиқни сақлаш практикасига жорий этиши;

— врачлар, ўрта медицина ходимлари ва фармацевтика кадрларини тайёрлаш, тарбиялаш ва уларнинг билимларини такомиллаштириш сифатини яхшилаши;

— медицина кадрларининг республика областларида ва районларида бир текисда жойлаштирилишини таъминлаши, бунда узоқ районларни ва чорвачилик районларини врачлар ва ўрта малакали медицина ходимлари билан таъминлашга алоҳида эътибор бериши лозим.

10. Шу масалани Олий Совет сессиясида муҳокама қилиш якунлари юзасидан ва депутатлар киритган таклифларни ҳисобга олиб, республика аҳолисига медицина хизмати кўрсатишни ва аҳоли соғлигини сақлашни янада яхшилаш соҳасида конкрет тадбирлар ишлаб чиқиб, амалга ошириш Ўзбекистон ССР Министрлар Советига топширилсин.

11. Ўзбекистон ССР Олий Советининг доимий комиссиялари: план-бюджет, қурилиш ва бинокорлик материаллари саноати, коммунал хўжалик ва маиший хизмат, соғлиқни сақлаш ва социал таъминот доимий комиссиялари соғлиқни сақлаш муассасаларини қуриш қандай бораётганлигини, шаҳар ва посёлкаларнинг санитария ҳолатини, аҳолига медицина хизмати кўрсатишни ташкил этишни контроль қилиш ишларини кучайтирсинлар.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети қатъий ишонч билдириб айтадики, меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлари, республика министрликлари ва идоралари, колхозлар, совхозлар ва корхоналарнинг раҳбарлари меҳнаткашлар соғлигини сақлашни янада яхшилаш юзасидан Коммунистик партия билан Совет ҳукумати ишлаб чиққан тадбирларни амалга ошириш учун бутун куч-ғайратларини сафарбар қиладилар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Ё. НАСРИДДИНОВА.**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари **Р. САХИБОЕВ.**

1967 йил, 14 апрель. Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР АҲОЛИСИГА КОММУНАЛ-МАИШИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШНИНГ АҲВОЛИ ВА БУ ХИЗМАТНИ ЯНАДА ЯХШИЛАШ ЧОРАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР меҳнаткашлари, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Программасига ва КПСС XXIII съездининг қарорларига амал қила бориб, уй-жой қурилишини кенгайтириш ва аҳолига коммунал-маиший хизмат кўрсатиш даражасини юксалтириш соҳасида катта ютуқларга эришдилар.

Шаҳар ва қишлоқ жойларда ҳар хил қулайликларга эга бўлган замонавий обод уйлар қурилиши тез суръатлар билан олиб борилмоқда. Кейинги саккиз йил ичида 14 миллион квадрат метр, шу жумладан давлат капитал маблағлари ҳисобидан 9 миллион квадрат метр уй-жой бинолари қурилган.

Уйларни водопровод, канализация ва иссиқ сув билан таъминлаш, марказий тартибда иситиш сезиларли даражада яхшиланмоқда.

Республикамиз пойтахти Тошкент шаҳрида бўлиб ўтган зилзила оқибатларини тугатиш, шаҳарни реконструкциялаш ва қуриш ишлари КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг ғоят катта ғамхўрлиги туфайли, барча иттифоқдош республикаларнинг, Москва, Ленинград шаҳарларининг қардошларча ёрдами билан мисли кўрилмаган кенг миқёсда олиб борилмоқда.

Ўтган йили Тошкент шаҳрида 800 минг квадрат метрдан кўпроқ уй-жой бинолари қурилган ва бу йил яна қарийб 1,5 миллион квадрат метр янги турар-жой бинолари, шунингдек кўпгина мактаб, касалхона, болалар муассасалари бинолари ва бошқа маданий-маиший объектлар фойдаланишга топширилади. Янги Тошкент қурилаётганлиги улуғ мамлакатимиз халқларининг мустаҳкам дўстлиги ва қардошлигининг ёрқин ифодасидир.

Коммунал-маиший хизмат объектлари қурилиши суръатлари кучайди.

1959 — 1966 йиллар давомида коммунал водопроводларнинг бир кеча-кундузда сув бериш қуввати 695 минг кубометрга кўпайди. 1250 километрдан зиёд водопровод тармоқлари қурилди, шаҳар канализациясининг бир кеча-кундузда 423 минг кубометр тозалаш қувватига эга бўлган тозалаш иншоотлари ва 413 километр узунликда канализация тармоқлари ишга туширилди.

Шу йиллар ичида Тошкент, Андижон, Фарғона, Бухоро, Самарқанд, Нукус, Термиз, Урганч, Наманган, Қўқон шаҳарларида ва республиканинг бир қанча район марказларида ҳамда аҳоли яшайдиган пунктларида аҳолини сув билан таъминлаш кўп даражада яхшиланди. Наманган, Нукус, Бухоро шаҳарларида янги канализация тармоқлари қурилди. Самарқанд, Андижон, Қўқон, Янгийўлда катта қувватли канализация қурилмоқда.

Газлаштириш муваффақиятли равишда ривожланмоқда. 2126 километр узунлигида газ тарқатиш тармоқлари ишга туширилган ва 513 минг квартира, шу жумладан қишлоқларда 110 минг квартира газ билан таъмин қилинган, 362 колхоз ва 182 совхоз газдан фойдаланиб келмоқда.

Шаҳар электр транспорти янада ривожланди, меҳмонхоналар, ҳаммом ва кирхоналар сони кўпайди.

Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш яхшиланмоқда. 1966 йилда республика аҳолисига 1958 йилдагидан кўра 4,5 баравар кўпроқ ҳар хил маиший хизмат кўрсатилган, 200 дан кўпроқ маиший хизмат кўрсатувчи комбинат, кийимларни химиявий усулда тозалайдиган 12 та фабрика қурилган, кийим ва пойафзал тикиш ва ремонт қилиш ательелари, сартарошхоналар, радио ва телевизорларни, рўзғорда ишлатиладиган бошқа хил мураккаб асбобларни ремонт қиладиган устахоналар сони кўпайтирилган, маиший хизматнинг янги турлари ва формалари жорий қилинмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукуматининг қарорлари билан 1966 — 1970 йиллар ичида коммунал хўжаликни янада ривожлантиришнинг ва аҳолига, айниқса қишлоқ аҳолисига маиший хизмат кўрсатишни яхшилашнинг кенг программаси белгилаб берилган. Бу программада мўлжалланган тадбирларнинг бажарилиши халқнинг моддий фаровонлигини ва маданий савиясини мунтазам равишда юксалтиришда катта аҳамиятга эгадир, бу эса, беш йилликнинг муҳим ижтимоий вазифасидир.

Уй-жой хўжалигини кенгайтириш ва аҳолига коммунал-маиший хизмат кўрсатишни ривожлантириш соҳасида эришилган муваффақиятларни қайд қилиб ўтиш билан бирга, Ўзбекистон ССР Олий Совети уй-жой ва коммунал хўжалик қурилишини янада яхшилаш учун республикада мавжуд бўлган катта имкониятлардан тўла равишда фойдаланилмаётир, бинобарин шаҳар ва қишлоқларимизни аҳолининг тобора ўсаётган талабларига тўлароқ жавоб берадиган қилиб ўзгартириш учун бир қанча зарур вазифаларни ҳал қилиш талаб этилади, деб ҳисоблайди.

Бир неча йиллар давомида уй-жой ва коммунал қурилишга ажратилган маблағлар тўла равишда сарфланмай келаётир, уй-жой бинолари ва коммунал-маиший хизмат объектларини ишга тушириш планлари бажарилмай қолмоқда. 1966 йилда уй-жой биноларини қуриш плани 90 процент, фойдаланишга топшириш плани 83 процент бажарилган, планга нисбатан қарийб 190 минг квадрат метр уй-жой майдони кам қурилган. Коммунал хўжалик қурилишида 2 миллион сўмдан кўпроқ маблағ фойдаланилмай қолган, айрим водопровод, канализация объектлари, ҳаммом, кирхона, меҳмонхоналар ва маиший хизмат кўрсатиш корхоналари белгиланган муддатда фойдаланишга топширилмаган.

Аҳолига коммунал хизмат кўрсатишнинг ҳозирги даражаси меҳнаткашлар талабини тўлиқ қондира олмаётир. Бир қанча шаҳарларда, шаҳар типидаги посёлкаларда, район марказларида аҳоли сув билан марказлаштирилган тартибда тўла таъмин қилинмаётир, колхоз ва совхозларда водопровод қурилиши суст кетаётир. Мавжуд ҳаммомлар, кирхоналар ва меҳмонхоналар аҳолига, айниқса қишлоқ жойларида нормал хизмат кўрсатиш учун етарли эмас.

Аҳолига маиший хизмат кўрсатишда ҳам жиддий камчиликлар мавжуд. Кўпгина ателье ва устахоналарда ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш маданияти паст даражада бўлиб, берилган заказлар кўпинча сифатсиз бажарилмоқда ва кўрсатилган муддатларда қилиб берилмайди. Маиший хизмат кўрсатишнинг янги тур ва формалари жуда суст жорий қилинмоқда. Маиший хизмат кўрсатишни халқ хўжалигининг механизациялаштирилган йирик тармоғига айлантириш масаласига етарли даражада эътибор берилмаётир, бир қанча корхоналарнинг ишлаб чиқариш қувватидан ёмон фойдаланилмоқда. Республикадаги 155 колхоз ва совхозда маиший хизмат кўрсатиш корхоналари мутлақо йўқ.

Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, меҳнаткашлар депутатлари область, шаҳар ва район Советларининг ижроия комитетлари аҳолига коммунал-маиший хизмат кўрсатишни янада ривожлантириш масалаларига зарур даражада эътибор бермаётирлар. Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик министрлиги ва Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлиги ўзларига қарашли ташкилотларга етарли даражада раҳбарлик қилмаётирлар ва уларга нисбатан зарур талабчанликни кўрсатмаётирлар.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

1. Аҳолига коммунал-маиший хизмат кўрсатишни янада яхшилаш, бу хизматнинг сифати ва маданиятини юксалтириш, капитал қурилиш ва уй-жой биноларини ҳамда коммунал-маиший хизмат объектларини ишга тушириш планларини албатта бажариш Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, республика министрликлари ва марказий идораларининг, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлари ва уларнинг ижроия комитетларининг корхона, қурилиш ва совхоз раҳбарларининг ҳамда колхоз правлениеларининг энг муҳим вазифаси деб ҳисоблансин.

2 Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик министрлиги, Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлиги, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ижроия комитетлари ва Тошкент шаҳар ижроия комитети зиммасига коммунал ва маиший хизмат кўрсатиш корхоналарининг ишлаб чиқариш қувватларидан самарали фойдаланиш чораларини кўриш ҳамда белгиланган давлат планининг барча ташкилотлар ва корхоналар томонидан бажарилишини таъминлаш вазифаси юклатилсин.

3. Ўзбекистон ССР Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлиги, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, меҳнаткашлар депутатлари область Советларининг ижроия комитетлари ва Тошкент шаҳар ижроия комитети зиммасига маиший хизмат кўрсатиш корхоналарининг сонини янада кўпайтириш, аҳолига хизмат кўрсатишнинг янги тур ва формаларини жорий қилиш, қисқа муддат ичида ҳар бир колхоз ва совхозда 4-5 турли ва ундан ҳам кўпроқ хизмат кўрсатадиган устахоналар ва корхоналар ташкил этиш, заказларни қабул қилиш ва буюмларни прокатга бериш пунктларини кўпайтириш тадбирларини тузиб чиқиб, амалга ошириш вазифаси юклатилсин. Аҳолига кўрсатиладиган маиший хизматнинг таннархини камайтириш ва маиший хизмат кўрсатиш корхоналарининг рентабеллигини ошириш чораларини кўриш вазифаси юклатилсин.

4. Ўзбекистон ССР Министрлар Советига қуйидагилар топширилсин:

а) капитал қурилиш йиллик планларини кўриб чиқиш вақтида коммунал водопровод ва канализация қуриш учун ташкилотлар ҳамда саноат корхоналарининг ҳисса қўшишлари ҳисобидан қўшимча маблағларни жалб қилиш кўзда тутилсин.

б) фойдаланишга топширилаётган янги уй-жой биноларини инженерлик шохобчаларининг ҳаммаси билан ўз вақтида таъминлаш мақсадида шундай қатъий тартиб белгилансинки, водопровод, канализация, теплофикация ва газ тармоқлари уй-жой қурилишидан олдин барпо этиладиган бўлсин.

5. Ўзбекистон ССР Давлат план комитети, Коммунал хўжалик министрлиги ва Тошкент шаҳар ижроия комитети зиммасига 1967—1970 йиллар давомида Тошкент шаҳрида 112 километр узунлигида трамвай йўллари, 83 километр троллейбус йўллари қурилишини ва реконструкция қилинишини таъминлаш, шунингдек Самарқанд шаҳрида трамвай-троллейбус хўжалигини янада ривожлантириш, Андижон, Фарғона, Олмалиқ ва Наманган шаҳарларида троллейбус линияларини қуриб, ишга тушириш учун зарур чораларни кўриш вазифаси юклатилсин.

6. Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги, «Главташкентстрой», Қишлоқ хўжалик министрлиги, Қишлоқ қурилиши министрлиги, Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги, Коммунал хўжалик министрлиги, Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлиги, шунингдек бошқа министрликлар ва марказий идоралар зиммасига уй-жой бинолари ва коммунал маиший хизмат объектлари бўйича капитал қурилиш ва қувватларни ишга тушириш планларининг албатта бажарилишини таъминлаш вазифаси юклатилсин.

7. Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигига ва Бинокорлик материаллари саноати министрлигига канализация ва водопровод учун темир-бетон, керамика ва полиэтилин қувурлар ишлаб чиқарувчи қувватларни ишга туширишни, шунингдек ишлаб турган заводлар бундай қувурларни кўпроқ ишлаб чиқаришлари учун зарур чораларни кўриш таклиф этилсин.

8. Ўзбекистон ССР Олий Совети Коммунал хўжалик ва маиший хизмат кўрсатиш органларига раҳбарлик қилиш услуби ва усулларини яхшилаш, аҳолига коммунал-маиший хизмат кўрсатишнинг амалий вазифаларини ҳал қилишда депутатлар, доимий комиссиялар, жамоатчиликни актив жалб қилиш маҳаллий Советларнинг ва уларнинг ижроия комитетларининг муҳим вазифаси, деб ҳисоблайди.

9. Ўзбекистон ССР Олий Совети 1967 йил учун қабул қилинган қуйидаги социалистик мажбуриятларни тўла ва ошириб бажариш Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик министрлигининг, Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлигининг, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг, меҳнаткашлар депутатлари область, шаҳар ва район Советлари ижроия комитетларининг энг муҳим вазифаси, деб ҳисоблайди. Чунончи:

КОММУНАЛ ХЎЖАЛИК СОҲАСИДА

— коммунал хўжаликнинг ҳамма тармоқлардаги эксплуатация ишлари давлат планини муддатидан олдин бажариш. Шу билан бирга, республика аҳолисига коммунал хизмат кўрсатиш даражасини анча ошириш;

— бир кеча-кундузда 170,5 минг кубометр, шу жумладан Тошкент шаҳрида 100 минг кубометр сув бериш қувватига эга бўлган сув иншоотларини ишга тушириш;

— бир кеча-кундузда 115 минг кубометр тозалаш қувватига, шу жумладан Тошкент шаҳрида 80 минг кубометр тозалаш қувватига эга бўлган тозалаш иншоотларини ишга тушириш;

— республикада 423 километр, шу жумладан қишлоқ жойларда 250 километр газ тармоқларини қуриб фойдаланишга топшириш;

— 154 минг квартирани, шу жумладан қишлоқ жойларда 95 минг квартирани газ билан таъминлаш.

АҲОЛИГА МАИШИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ СОҲАСИДА

— маиший хизмат кўрсатиш йиллик планини муддатидан олдин бажариб, аҳолига пландан ташқари бир миллион сўмлик маиший хизмат кўрсатиш;

— қишлоқ жойларда қўшимча равишда 2 мингта маиший хизмат кўрсатиш точкалари ташкил қилиш;

— 55 та маиший хизмат кўрсатиш объектини муддатидан олдин қуриб битказиш ва фойдаланишга топшириш;

— кўрсатиладиган хизмат ҳажмини аҳоли жон бошига ҳисоблаганда ўрта ҳисобда бир кишига 8 сўм 43 тийинга, шу жумладан шаҳарларда 15 сўм 11 тийинга, қишлоқ жойларда 4 сўм 55 тийинга етказиш;

— аҳолига хизмат кўрсатиш маданиятини кескин равишда юксалтириш ва хизматнинг камида 10 та янги турини жорий қилиш.

МИНИСТРЛИКЛАР ВА ИДОРАЛАР ЙЎЛИ БИЛАН

— аҳолига коммунал-маиший хизмат кўрсатиш ва коммунал маиший хизматнинг янги объектларини ишга тушириш юзасидан белгиланган планларни муваффақият билан бажаришга эришиш.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети қатъий ишонч билдирадики, республиканинг совет, касаба союз ва хўжалик ташкилотлари, коммунал хўжалик ва маиший хизмат кўрсатувчи корхоналари ходимларининг кўп минг кишилик коллективи халқ хўжалигининг шу тармоқларини ҳамма жойда ҳозирги замон талаблари даражасига кўтариш учун куч-ғайратларини аямайдилар ва Совет ҳокимиятининг 50 йиллик юбилейи шарафига социалистик мусобақани кенг авж олдириб, аҳолига коммунал-маиший хизмат кўрсатишни тубдан яхшилашга эришадилар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Ё. НАСРИДДИНОВА.**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари **Р. САХИБОЕВ.**

1967 йил 14 апрель, Тошкент шаҳри.

МОСКВАДАН ХАТ

КИНОЖУРНАЛ—ТОШКЕНТ ҚУРИЛИШИ ҲАҚИДА ҲИКОЯ ҚИЛАДИ

Бутуниттифоқ «Новости дня» («Кун янгиликлари») киножурнали пойтахт кинотеатри экранларига чиқарилди. Қизил Байроқ орденли марказий ҳужжатли фильмлар студияси ишлаб чиқарган бу галдаги киножурналнинг кўпгина кадрлари Тошкент қурилишига бағишланган.

Киножурнални томоша қилар экансиз янги Тошкентни барпо этишдаги кураш, қаҳрамонлик, олийжаноблик бирма-бир кўз олдингиздан ўтади. Янги қад кўтарган массивлар, ўнлаб турар-жой бинолари, маданий-маиший объектлар ва бошқа қурилишларни кўриб қувонасиз. Совет халқларининг мустаҳкам дўстлиги ва ҳамкорлиги туфайли Тошкент қайта тикланяпти, унинг ҳусни янада очиляпти.

Киножурнал Тошкент қурилишларида жонбозлик кўрсатиб ишлаётган москвалик Александр Бучалов бошлиқ ёшлар бригадаси ишлари ҳақида ҳикоя қилади. Шунингдек томошабин шаҳар архитектура устахоналари иши билан ҳам танишади.

Журналнинг бошқа кадрлари эса Москвадаги Ленин номли Давлат педагогика институтига Меҳнат Қизил Байроқ ордени топширилиши, Янги «ЯК-40» пассажир самолёти парвози ва бошқа янгиликлар билан таништиради.

Л. АПАРНИКОВ.

ҚАРДОШЛАР ҲИММАТИ

Марказий универмаг орқасидаги кенг майдонда осмонга бўй чўзган кўтарма кранларга кўзингиз тушган бўлса керак. Бу ерда қардош республикалардан келган бинокорлар уй-жой кварталлари бунёд этишяпти.

Украиналик қурувчиларнинг қўли-қўлига тегмайди. Улар бу ерда тўққизта тўрт қаватли бино ҳамда 1200 ўринли мактаб биноси қуришга аҳд қилишган. Улар Октябрь вахтасида туриб ишлаб, кўпчилик уйларни шу йилнинг ўзида фойдаланишга топшириш учун астойдил ҳаракат қилишяпти.

Ҳозирдаёқ иккита уй қаватлари қад кўтарди. Қолган бир неча уйнинг деворларига эса пешма-пеш ғишт терилаяпти.

Ҳозирги кунда украиналик бинокорларни Усмон Юсупов номли кўчада ҳам учратиш мумкин. Улар бу жойда ҳам турар-жой квартали қуришяпти.

ЯНГИ ВОКЗАЛ

Пойтахтдаги Шота Руставели кўчасининг охирида жойлашган автобус вокзали доимо гавжум бўлади. Бу ердан областимизнинг қатор район марказларига, Сирдарё, Самарқанд, Бухоро ва бошқа шаҳарларга ҳар куни неча юзлаб кишилар йўлга чиқишади.

Кейинги вақтда вокзал анча торлик қилиб қолди. Шу сабабли ҳам ҳозирги вақтда янги автовокзал қуриляпти. Бу йирик автовокзалда пардозлаш ишлари олиб боriляпти. Дастлабки пассажирлар қабул қилинадиган вақт оз қолди.

Бу ерда она ва болалар хонаси, буюм сақлаш камераси бўлади. Кутубхона ҳам ташкил қилинади. Ҳайдовчилар учун эса дам олиш хонаси ажратилган.

Янги вокзалдан қатнайдиган автобуслар маршрути ҳам кенгаяди.

ҚАТИҚ, ҚАЙМОҚ, ПИШЛОҚ...

Ана шу тўйимли таомларни ким ёқтирмайди, дейсиз. Ҳозир бизда бундай сут маҳсулотларига бўлган аҳоли талаби тобора ортиб боряпти. Сут комбинатларимиз ҳам уларни кўплаб тайёрлаб чиқаряпти.

Шу кунларда пойтахтдаги озиқ-овқат магазинларига кўп миқдорда сут маҳсулотлари келтириляпти. Сиз магазинлардан ёғлилик миқдори 30 процент бўлган қаймоқ, колбаса шаклидаги пишлоқ, қатиқ-сут ва мева шарбатидан тайёрланган ичимлик, эритилган пластик пишлоқ ва ҳоказо янги маҳсулотларни харид қилишингиз мумкин. Мевалардан тайёрланган пишлоқ, юқори тўйимли сут (ундаги ёғлилик миқдори оддий сутдагидан икки баравар ортиқдир) ҳам харидор диққатига сазовор бўладиган таомлардир. Улар ҳам сут комбинатларининг янги турдаги маҳсулотларидан саналади.

ГУЛ ИШҚИБОЗЛАРИГА

Ўзбекистон гуллари жамиятига ҳар куни кўплаб телеграммалар келиб туради. Улар Ватанимизнинг турли чеккаларидан бўлиб, Ўзбекистон гулларини жўнатишни илтимос қилишган. Биргина Москва ярим миллион дона лола заказ қилган. Яқинда беш минг дона лола ортган самолёт Москвага учиб кетди. Кетма-кет 800 минг дона атргул ва қолган лолани ортиб навбатдаги самолётлар ҳам парвоз этади.

Шунингдек, Ленинград, Свердловск, Челябинск ва бошқа шаҳарларга ҳам Тошкент гуллари жўнатилади. Тошкентнинг ўзида ҳам гул кўчатлари билан савдо қилиш қизғин ўтади.

ЭЛ ХИЗМАТИДА

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

Суратда: М. Ашурова қизи Марҳамат билан.

А. Абалян фотоси.

Она-бола ҳар куни тонг билан уйғонишади. Биргалашиб нонушта қилишади. Ишга ҳам бирга йўл олишади. Мана, бугун ҳам улар кўчага чиққанда, шаҳар энди уйғонаётган, трамвайлар ва автобуслар деподан чиқиб дастлабки пассажирларни манзилга элтиш учун йўлга отланаётган эди.

Машҳура опа қизи Марҳаматни Алишер Навоий номли Катта опера ва балет театри олдидаги киоскага ташлаб, ўзи Хоразм кўчаси томон йўл олди.

Соат 7 ларда киоска олдига юк машинаси келиб тўхтади. М. Абдуллаева ўзига тегишли марказий, республика, область газета ва журналларини чаққонлик билан қабул қилиб олди ва сотишга киришди.

— Менга «Правда» билан «Тошкент ҳақиқати»дан беринг.

— Марҳамат.

«Муштум»нинг янги сонидан борми?

— Бор, «Крокодил»нинг янги сони ҳам қизиқарли чиққан, қўшиб берайми?

Хушмуомала, камтар, одобли бу қиз ҳар куни неча юзлаб кишиларга муомала қилади, чарчаш нималигини билмай иш қилади. Газетхон ва журналхонларнинг саволларига самимийлик билан жавоб қайтаради.

Марҳамат Абдуллаева киоскачиликни онасидан ўрганган. Бир неча йил ана шу соҳада ишлаб келаётган, коллектив ҳурматини қозонган Машҳура опа Ашурова ўз қизига кишилар билан ҳамиша хушмуомалада бўлишни, касбини ардоқлашни таъкидлайди. Она-бола фақат газета ва журналлар сотиш билан кифояланиб қолмай турли қўлланмалар ва адабиётлар ҳам сотишади. Машҳура Ашурова билан Марҳамат Абдуллаева шаҳар «Союзпечать» коллективи ўртасида катта обрў ва ҳурмат қозонган. Улар ҳамиша ойлик ва квартал планларини муддатидан олдин ошириб бажаришади, харидорларнинг раҳматини эшитишади.

— Элдан раҳмат эшитишнинг ўзи жуда катта бахт,— дейишади она-бола киоскачи.

М. ЗАРИПОВ.

ДЎСТЛАР МЕЛОДИЯСИ

ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

Шу кунларда пойтахтимизнинг Свердлов номли концерт залида социалистик мамлакатлар эстрада артистларининг оҳанграбо куй ва қўшиқлари янграмоқда. «Дўстлар мелодияси» деб ном олган бу эстрада программаси 1966 йили ташкил топган. Концертда СССР, Венгрия, ГДР, Польша, Румыния, Чехословакия ва Югославия мамлакатларининг саҳна юлдузлари қатнашади.

«Дўстлар мелодияси» эстрада артистларининг концертлари пойтахт томошабинларида катта қизиқиш туғдирмоқда.

Югославия артисти Ж. Марьянович ижро этган «Жангчи солдат қўшиғи»ни томошабинлар гулдурос қарсаклар билан қарши олишади. Совет Иттифоқи томошабинлари Марьяновични яхши танишади. У мамлакатимизда кўп марта меҳмон бўлган.

«Дўстлар мелодияси» программасида Совет Иттифоқининг оммавий эстрада коллективи «Аккорд» вокал квартетига ҳам катта ўрин берилган. Квартетда артистлардан Зоя Харабадзе, Инна Мясникова, Шота Харабадзе ва Владислав Линковскийлар қатнашади. Улар репертуарида совет ва чет эл авторларининг ашулалари бор. Мана бир неча йилдирки, «Аккорд» вокал квартети коллективи ҳозирги замон ашулалари билан томошабинларни ўзига мафтун этиб келмоқда. Болгария, Чехословакия, Югославия, Франция, Бельгия, Жазоир ва Яманда кўрсатган концертлари катта муваффақият билан ўтди.

Концертда қатнашаётган артистлардан Даниил Николов (Болгария), Янош Коош (Венгрия), Бианка ва Тадеуш (Польша), Габриела Ермильева (Чехословакия) ва Жижи Марга (Румыния)лар ўзларининг нозик ва дилрабо санъатлари билан томошабинларни хушнуд этмоқдалар. Концертда композитор Вадим Людвиковский раҳбарлигидаги Бутуниттифоқ радио ва телевидение эстрада концерт ансамбли ҳам қатнашади.

«Дўстлар мелодияси» халқаро эстрада программасида қатнашаётган севимли артистларимиз ижодий ишларига муваффақиятлар тилаймиз.

И. ЮСУПОВ.

Суратларда: (юқоридан пастга) артистлардан Рудольф Бюргемайстер, Гельмут Геншель, Хейнрих Тайнер (ГДР), Жорже Марьянович (Югославия), Жижи Марга (Румыния), Янош Коош (Венгрия)лар саҳнада.

М. Нуриддинов фотолари.

ВАФО

Саида ЗУННУНОВА

Автобус ёнбағирда тўхтади. Йўловчилар орасида мен ҳам пастга тушдим. Автобусдаги дим, иссиқ ҳаводан кейин бу ердаги салқин тоғ шабадаси ҳаммани ҳам яйратиб юборди. Дарё бўйидаги жим-житгина чойхона бир нафасда ғовур-ғувурга тўлди-қолди. Тарвуз уюми олдида ўтирган чолни харидорлар шоширибн қўйган, чойхоначининг ҳам оёғи ерга тегмай қолган эди. Кичикроқ битта тарвузни танладимда, бўш стулларнинг бирига ўтирдим. Дарё кўпикланиб оқар, чанг-ғубор йўқлигиданми атрофдаги яшиллик тиниқ, кўзни, дилни яшнатиб юборарди.

Боятдан бери машинаси билан овора бўлаётган шофер йигит мойли қўлларини латтага артар экан, дарё бўйига тушиб кетди. Шу пайт қарши томондан бошқа бир автобус келиб тўхтади. Яна қанча одамлар, яна гала-ғовур. Қора гуллик крепдешин атласдан кўйлак кийган, думалоққина ўрта бўйли аёл бошидаги рўмолини тузатар экан, қўлини ювиш учун чойхонани айланиб оқаётган кичкина ариқ лабига чўнқайди. Унга кўзим тушгандаёқ юрагим гурсиллаб урабошлаган, беихтиёр ўрнимдан туриб олган эдим. Наҳотки ўша?.. Ҳа, ўша. Тожихон... Нима қилиб юрибди бу ерларда?.. У қўлларини кичкина рўмолчасига артиб ўрнидан турди. Бўш жой қидириб алангилади.

— Бу ёққа!

Унинг юзлари бирданига ёришиб кетди. Кулиб, қучоғини очиб ёнимга келди.

— Буни қаранга... Кўришадиган кунлар ҳам бор экан-ку! — дерди энтикиб. Мен ҳам уни учратганимдан беҳад хурсанд эдим. Чойхоначи пичоқ билан патнис қўйиб кетганини сезмай қолган эканман. Йўловчилардан бири пичоқ сўраб қолди.

— Пичоқ бўшадими, опа?

— Ҳозир, — шошиб тарвузни тилимладим-да, пичоқни бердим.

— Олинг, муздеккина экан. чанқагандирсиз.

Тожихон бир тилим тарвузни қўлига олди-ю, емасдан чиройли кўзлари билан менга тикилди. У ҳали ҳам кўҳлик эди. Оқ оралаган узун сочлари ҳали ҳам қалин, сурмадонлик кўзлар ҳали ҳам жозибали эди.

— Кўрар кун бор экана...

— Сизни жуда кўп ўйлардим, — дедим унга тикилиб, — Жўра ака билан биргаликларингизни биламан. Лекин қаёқда эканликларингни билолмас эдим.

— Юринг, олиб кетаман, — деди кулиб, — Жўра ака ҳам хурсанд бўлади.

— Бошқа вақтда. Қаердасизлар ўзи? У тоғни кесиб ўтган ингичка асфальт йўлга имо қилди.

— Шу ёқда, Янги қишлоқда. Жуда чиройли, баҳаво жой... Шаҳарга тушган эдим. Мўмиё топиб келяпман.

— Кимга? Нима учун?

— Жўра ака яқинда тойиб кетиб йиқилиб тушса бўладими. Оёғининг суягида дарз бор дейишяпти докторлар. Мўмиё ичса бутунлай тузалиб кетармиш.

— Қурилишга кетишган деб эшитган эдим.

— Ҳа, қурилишда ишлайди. Лекин қурилишда эмас, шундоқ ерда, йўлда юриб кетаётиб йиқилса бўладими. Фалакатни қаранга!

Тожихон келган машина сигнал бериб йўловчиларни чақирди.

— Вой, мунча тез?! Энди қачон кўришамиз? Мен сумкамдан қоғоз, қалам олиб шошиб унинг адресини ёзиб олдим. Ўзимникини ёзиб унга бердим.

— Бирон куни излаб келаман ўзим.

— Ростданми? — деди у кулиб.

— Албатта. Ўзинглар ҳам боринглар. Жўра акага салом айтинг.

— Тузукроқ гаплашолмадикда. Қачон келасиз? Машина кетма-кет яна сигнал берди. Тожихон шошиб автобусга чиқди. Деразасидан қараб қўл силтади. Кетма-кет бизнинг автобус ҳам йўлга ҳозирлигини билдириб сигнал берди. Одамлар чойхонани ҳувиллатиб бирдан машинага тиқилдилар. Менинг ҳаёлим энди Тожихон билан кетган эди. Автобус гоҳ текис, гоҳ чайқалиб борар, мен эса болалик йилларим кечган маҳалламда Тожихон тиккан каштага, айтган ашуласига маҳлиё бўлиб ариқ лабидаги шолчада унинг ёнида ўтирардим. Тожихон у пайтларда ўн олти-ўн етти ёшларга кирган чиройли қиз эди. У бева холаси билан бизнинг ёнимиздаги кичкина бир ҳовлини сотиб олиб, Марғилондан кўчиб келишган эди. Тожихон мактабдан келгандан кейин ариқ бўйида ўтириб дўппи тикар, холаси бозор кунлари уни олиб бориб сотар эди. Яхши гапиришгани учунми мен уларникига кўп кирардим. Бир куни уларникига кирганимда Тожихон девор тешигидан қўшниси Жўра акаларникига мўралаётган экан. У мени кўриб қип-қизариб кетди. Қайтиб каштасини, қўлига олар экан:

— Тағин біровга айтиб юрманг, хўпми? — деди ҳижолатлик билан ялинчоқ оҳангда. Мен нима гаплигига ақлим етмаган бўлса ҳам, хўп дедим. Кейин каштасини бир четга қўйиб, ҳар хил ипаклардан менга қўғирчоқ бежаб берди. Мен қўғирчоқ ўйнашни йиғиштириб мактабга бораётган бўлсам ҳам чиройли ипаклардан бежалган бу қўғирчоқни жон деб олдим. Тожихон кашта тикар, чиройли кўзларига аллақандай бир ҳаёл чўкиб, секин ашула айтарди:

Бўйларингдан ўргилай
Кўзимга ўтдек ёнасан.

Ўша кунларда бирданига маҳалламиздан анча йигитлар армияга кетишди. Жўра ака ҳам кетди. Шундан кейин Тожихон узоқ вақт ашула айтмади, мен унинг кулганини ҳам кўрмай қўйдим. У тез-тез Жўра акаларникига чиқиб, унинг кекса онасидан хабар олар, баъзан ҳовлисини супириб берар, тансиқроқ овқат пиширса унингсиз томоғидан ўтмас эди.

Кейин-кейин у яна ашула айтадиган бўлди. Лекин энди унинг ашуласи бошқача эди:

Айланайин қора кўз,
Қолдим шаҳрингда ёлғиз...

У баъзан ёнида мен ўтирганимни ҳам унутиб, узоқ-узоқ ҳаёл суриб қолар, секин хўрсиниб қўяр, кейин менга кўзи тушиб юзи қип-қизариб кетарди-да, мактабим, ўқишим ҳақида бирон гап сўрарди.

(ҲИКОЯ)

Одамлар серташвиш эди. Кунлар бир хилда ўтиб борарди. Кейин уруш тугади. Маҳалламиздан кетган йигитларнинг жуда кўпи келмади. Жўра ака ҳам қайтмади. Ундан қора хат келмаганлиги учун онаси ҳам, Тожихон ҳам тун-кун кутишарди. Бироқ, кунлар, ҳатто йиллар ҳам уларга ёруғлик хабар келтирмади. Бу орада она бечора оламдан ўтди. Уни маҳалла кўмди. Кейин унинг уйига қулф тушди. Кампирнинг олис бир қариндоши бор экан, баъзан бир келиб уйни шамоллатиб, ҳовлини супириб кетарди. У келганда Тожихон доим бирга бўларди. Кейинчалик у калитни Тожихонга ташлаб кетадиган бўлди. Ҳовлига харидорлар ҳам чиқди... Лекин кампирнинг қариндоши сотишга кўнмади. Бир етимнинг ҳақи, ўзи келиб қолар, деб гапни узиб қўйди. Тожихон энди ўқитувчилик қиларди. У турмуш қилмади. Келган совчиларни жўнатгандан кейин холаси кўз ёши қилиб ойимга ҳасратга чиқар, баъзан хола-жиян орасида озроқ гап-сўз ҳам қочиб қоларди. Энди Тожихон дардини гоҳ-гоҳ менга айтадиган бўлиб қолганди. У мени ўз синглисидек яқин кўрарди. Шундай кунларнинг бирида холасининг кўз ёшидан кейин диққати ошиб кетдими, кино кўргани борайлик деб қолди. Шу куни у жуда камгап, ҳаёлчан эди. Кечаси кинодан қайтаётиб мен ойимдан эшитган гапимни секингина унга айтишга журъат қилдим.

— Дунёдан тоқ ўтасизми, опа? Жўра ака келмадиларку... Тожихон дарров жавоб бермади. Анча фурсатдан кейин секин хўрсанди-да, майин, ўксик оҳангда деди:

— Нима қилай, ҳаркимнинг кўнгли ҳархил бўлар экан... Бошқа бировни кўнглимга сиғдиролмасам нима қилай.

Бора-бора совчиларнинг оёғи ҳам товсилиб қолди. Бефойдалигини билгани учунми холаси ҳам кўникди, индамай қўйди.

Ёз эди. Мен ўрта мактабни тамомлаб ўқишга жўнаш ҳаракатида юрардим. Ўзим билан ўзим овора бўлиб бир-икки кундан бери Тожихонни кўрмаганимни эсладиму, кечки пайт уларникига кирдим. Ариқ бўйидаги беҳи тагига қўйилган чорпояда холаси бетоб ётарди. Унинг ёнида косада қоқирим. Тожихон унинг бошини ушлаб хомуш ўтирарди. Унинг кўзларидаги ўкинч-ғам тилимни боғлаб қўйгандек гапиролмай қолдим. Чорпояни айланиб беморнинг бош томонига ўтдим. Ранглари сарғайиб, қовоқлари шишган, мажолсизликдан бўлса керак, кўзларини юмиб ётарди. Тожихон менга, энди нима қиламан, энди нима бўлади, дегандек бир термулди-да, кўзларига жиққа ёш олиб холасининг оппоқ сочларини меҳр билан силади. Шу пайт бирдан қўшни йўлакда одамларнинг гулдир-гулдир овози, аёл кишининг, эй худойим, онаси кўрса бўлмасмиди, дегани, яна кимнингдир, калит Тожихонларда бўлса керак, деган гапи эшитилди. Тожихоннинг ранги бирдан оқариб кетди, кўзларини катта очиб менга қаради. Шу пайт дарвоза тарақлаб очилди-да, маҳалладаги болалардан бири югуриб кирди:

— Калит сизлардами? Жўра ака келди.

Тожихон мени маҳкам қучоқлаб олган, дағ-дағ титрарди. Холаси бўлса кўзларини очиб, титроқ овоз билан:

— Худога шукур, худога шукур,— дерди.

— Кутиб қолишди. Калит қаерда?

Мадори қолмаган Тожихон уйга кираверишдаги қозиққа имо қилди. Мен калитга чопдим.

Бола калитни қўлимдан олдию, югуриб чиқиб кетди. Тожихонга сув ичирдим. У энди ўзини сал тутиб олди.

— Тожихон...

Тожихон шошиб холасининг ёнига келди.

— Қозон осиб юбор. Ош қилиб чиқаргин... Онаси бўлмайдими...

Биз ошга уннаб юбордик. Йўлакдан қадам овозлари узилмас, йиғи-сиғи, гангур-гунгур эшитилиб турарди.

— Тожихон,—яна холанинг овози эшитилди. Тожихон яна унинг ёнига борди.

— Сандиқни оч. Тўн, дўппи, чорси бор. Тез-тез қимирла, ҳечкими йўқлиги билиниб қолмасин. Ўзим соғ бўлмайманми...

Дарвоза секин тиқирлади-да, аста очилди. Қорачадан келган, куннинг иссиғига қарамай костюм кийган барвастагина, қирқ ёшларга бориб қолган бир киши кирди. Унинг кўзлари менга жуда-жуда таниш эди.

— Жўра ака, — Тожихон унинг истиқболига юрди, — келдингизми, хайрият... —У энтикиб бошқа гапиролмади. Жўра ака соғинч назари билан унга узоқ тикилди.

— Хайрият, кўрдим сизларни. Кампир...

— Жўравой, — холанинг бўғиқ, ҳаста овози эшитилди. Жўра ака шошиб унинг ёнига келди. Бир нафас тикилиб турдида, бошини эгиб унинг кўкрагига қўйди. Хола кучсиз қўллари билан унинг бошини силар, кўзларидан тинмай ёш оқар эди.

— Ҳайрият, кўрдим. Ҳотиржам бўлдим энди. Ҳайрият... — У хансирар, бўлиб-бўлиб гапирарди. — Менинг аҳволим оғир... — У ниманидир айтишга қийналарди, — Тожихонни... сизга сизни худога топширдим.

Кечга бориб хола жон берди.

Орадан бир икки кун ўтгандан кейин мен ўқишга жўнаб кетдим. Ёзги таътилга келганимда Тожихон ҳам, Жўра ака ҳам йўқ, улар аллақайси бир қурилишга ишга кетишган экан. Маҳаллада Тожихоннинг вафодорлиги, Жўра аканинг асирга тушганлиги учун узоқ йил йўқ бўлиб кетганлиги, кейинча ишлари аниқланиб орденларини унга қайтариб беришгани, уларнинг бир-бирига меҳр-оқибати ҳақида илиқ-иссиқ сўзлар юрарди.

Ана ўшандан бери мен уни бугун учратдим. Машина тинмай чайқалар, йўловчиларнинг баъзилари китоб ўқир, баъзилари мудрар, мен эса олисда, тиниқ осмонда қалқиб юрган оппоқ булутларга тикилар эканман, Тожихон билан Жўра акани ўйлардим. Ҳечкимнинг кўзига чалинмаган бу кичкина одамларнинг юрак кучи, вафоси қалбимни энтиктирар, автобусдаги бутун йўловчиларга, ҳамма одамларга улар ҳақида гапириб бергим келарди...

ФРИБГАРНИНГ НАЙРАНГИ

Чилонзор район медицина ходимлари касаба союз ташкилоти Ғайрат Абдусатторовни аъзолик бадалини йиғадиган қилиб сайлашди. Бироқ кўп ўтмай унинг нияти бузилади. Бир куни йиғилган пулни ҳамёнга уради-да, район милиция бўлимига бориб аюҳаннос солади:

— Ёрдам беринглар, касаба союз аъзоларидан йиғилган 670 сўмни ўғрилар шилиб кетишибди...

Оператив ходимлар дарҳол жиноят «содир» қилинган жойга етиб келишади. Қидирув, тинтув, текширувдан сўнг улар Абдусатторовга шундай дейишади:

— Эй хумпар, ўтакетган фирибгар экансан, тан ол, пулни ўзинг ўмаргансан. Яхшиси, уни жойига қўйиб қўй.

Дўпписи тор келган Ғайрат Абдусатторов ниҳоят жиғилдонидан ўтказиб юборган кўпчиликнинг ҳақини давлат кассасига топширишга ваъда беради. Яқинда суд идорасида ҳам шундай ваъда берди. Айтингчи, шундай одамнинг виждонига қандай баҳо бериш мумкин?

Х. ТОШХЎЖАЕВ.
халқ маслаҳатчиси.

ШАХМАТ ФЕСТИВАЛИ

Бепоён мамлакатимизнинг ҳамма шаҳарларида шахмат фестивали ҳафталиги ўтяпти. Ҳафталикда оммавий мусобақалар, турнирлар, матч учрашувлар, кўргазмали чиқишлар, шахмат ўйини назарияси ва практикаси тўғрисида лекциялар, гроссмейстерлар ва спорт мастерлари иштирокида сеанслар ўтказиляпти.

Республикамиз шахматчилари ҳам бу байрамни муносиб кутиб олишяпти. Ўзбекистон шахмат федерацияси ва республика шахмат-шашка клуби ҳамкорликда бир қатор тадбирлар ўтказишди. Барча областлар ва район марказларида, колхоз ва совхозларда мусобақалар бўлиб ўтди.

Шахмат ҳафталиги Тошкент областида ҳам муваффақиятли ўтяпти. Айниқса Олмалиқда жуда кўп қизиқарли мусобақалар ва турнирлар бўлди.

Шахмат фестивалида дастлабки этапнинг ўзида беш мингга яқин киши қатнашди. «Пахтакор» стадионидаги шахмат-шашка клуби бу спорт тури мухлисларининг севимли жойига айланиб қолган. Бу ерда тез-тез йирик мусобақалар бўлиб туради.

Яқинда Ленин номли кубок учун ёш шахматчилар ўртасида учрашув бўлди. Шаҳар комсомол комитети, Островский номидаги пионерлар саройи ва Ўзбекистон шахмат федерацияси ташкил этган бу традицион мусобақада 130 дан ортиқ ўқувчи—спортчилар қатнашди. 125-мактаб командаси ғолиб келди. Техникум студентлари ўртасида бўлган биринчиликда 21 та команда куч синашди. Авиация техникуми шахматчиларига тенг рақиб топилмади.

Олий ўқув юртлари спортчилари ўртасида ўтказилган мусобақа эса Тошкент чет тиллар институти вакилларининг ғалабаси билан тугади.

Эркаклар ва аёллар ўртасида пойтахт шахсий биринчилигига старт берилди.

«Спартак» кўнгилли спорт жамияти область Совети ҳам бир неча мусобақалар ташкил этган. Буларнинг энг йириги область биринчилиги бўлиб, унда ҳар бир команда сафида 15 тадан спортчи бор.

Бу мусобақаларнинг ҳаммаси сўзсиз шахматчиларимиз маҳоратининг ошишига, янги-янги қобилиятли ёшларни пайдо бўлишига олиб келади.

И. БИРБРАГЕР,
СССР спорт мастери.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

16 АПРЕЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 10.55 — **Эшиттиришлар программаси.** 11.00 — **Бугун туғилган кунинг** (болалар учун мультфильм). 11.20 — **Ярим аср йилномаси.** (Мактаб ўқувчилари учун). 11.50 — **Ўлмас Кашчей** (бадиий фильм).

Ўзбек тилида: 12.50 — **Киносаёҳатлар альманахи.** 13.10 — **Ярим аср йилномаси** (бахтимиз учун курашганлар). 13.50 — **Қутб тонги** (ҳужжатли фильм). 14.00 — **Кичик воқеалар** (бадиий фильм). 15.10— **Илғор чорвадор** (қозоқ тилида эшиттириш ва концерт). 16.55 — **Эшиттиришлар программаси.** 17.00 —**Пионер прожектори.**

Рус тилида: 17.20 —**Телевизион янгиликлар.** 17.35—**12 стул** (телевизион бадиий фильмнинг биринчи серияси). 18.35 — **Навоий лирикаси** (шоир туғилган куннинг 525 йиллиги олдидан). 19.20 — **12 стул** (телевизион бадиий фильмнинг иккинчи серияси).

Ўзбек тилида: 20.30 — **Оталар сўзи — ақлнинг кўзи** («Ёшлик» студияси). 21.20 — **Телевизион янгиликлар.** 21.35 — **Комедия кечаси.**

22.30 дан — **Москва кўрсатади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

10.55 —**Эшиттиришлар программаси.** 11.00 — Ўқув программаси. **Химия** (Менделеевнинг даврий жадвали ва даврий қонун). 11.30— **Тарих. КПСС XXIII съездининг аҳамияти.** 12.00 — **Жамиятшунослик** (дунёни билиш, рус тилида)

13.00 дан — **Москва кўрсатади.**

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 00849 Индекс 64970 А—183